BUDAI VÁR — GELLÉRTHEGY — KRISZTINAVÁROS — TABÁN — VÍZIVÁROS

VÁRNEGYED

2026. október 27. — 15

6

KIÁLLUNK AZ I. KERÜLETÉRT!

A parkolási bevétel elvonása 1,2 milliárd forint kiesés

HATTYÚ UTCAI PROGRAMOK
A kerület legidősebb idősklubja 10

MÁRTÍROK OBELISZKJE
1956 hőseire emlékezünk 14

NYELVEK KAVALKÁDJA
Diákok a Szilágyi Gimnáziumból 16

BABA-MAMA CSOMAG A BUDAVÁRI ÚJSZÜLÖTTEKNEK

A Budavári Önkormányzat köszöntőcsomaggal kedveskedik a családoknak a gyermek érkezését követő első időszakban.

Mi található a csomagban?

A természetbeni támogatás gyermekgondozást segítő tárgyakat, termékeket, gyermekruházatot, valamint az édesanya számára ápolási terméket tartalmaz: kapucnis törölköző, body, vászonzsák, pelenka, krém, fogórongy, Marci és Galagonya kalandjai című mesekönyv

Ki jogosult a támogatásra?

- Az a szülő vagy törvényes képviselő, aki a gyermek neveléséért felel
- A gyermek I. kerületi bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és életvitelszerűen az I. kerületben él
- Csak az egyik szülő vagy törvényes képviselő kaphatja meg; külön élő szülők esetén az jogosult, akinél a gyermeket elhelyezték
- Nem jogosult az a személy, akinek a szülői felügyeleti jogát a bíróság korlátozta vagy megszüntette, illetve akinek a képviseleti jogát visszavonták vagy megszüntették
- A köszöntőcsomag egy gyermek után egy alkalommal igényelhető

Határidő és igénylés:

A kérelmet a gyermek születését követő 180 napon belül lehet benyújtani.

Információ:

Központi ügyfélszolgálat
(Polgármesteri Hivatal):
1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.
+36-1/458-3030
+36-1/458-3025

SEGÍTSÉG A FŰTÉSI SZEZONBAN

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

Fűtési támogatás
Akár **havi 20 000 Ft (igényelhető október 1-jétől március 1-jéig,** bizonyos jogosultsági feltételek mellett)

Lakásfenntartási támogatás
Havi 5000 Ft (háztartásonként egy jogosult)

Eseti települési támogatás
Alkalmanként akár 50 000 Ft
(eseti segítség létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetben, évente egy családban egy személy számára)

Mindhárom támogatási forma fedezheti a rezsiköltségeket.

A jogosultság feltételeiről érdeklődjön személyesen az ügyfélszolgálatokon vagy interneten a **budavar.hu/szocialis-ugyek** oldalon!

Tájékoztatás: Szociális és Intézményfenntartási Iroda
+36-1/458-3033, +36-1/458-3035, +36-1/458-3051

Hetven év

Emlékszem egy fotóra, ami egy '48-as honvédet ábrázolt. Az utolsó honvédet az 1848-49-es szabadságharcból, akit állami pompával, tízezrek kíséretében temettek el 1928-ban. Öregedik az idő, már az 1956-os forradalom és szabadságharcnak is a hetvenedik évfordulóját ünnepeljük. Szerencsére vannak még tanúk, egykori résztvevők, de már ők is leginkább a nyolcvanas éveik végét járják, vagy kilencvenes éveiket tapossák. A Várnegyed magazin szívesen fogad beszámolókat egykori szemtanúktól, forradalmároktól, akik akkor és netán ma is a kerületben élnek. Mert szükségünk van a tanúságtételekre, múltunk még alaposabb megismerésére akkor, amikor ezek a hetven évvel ezelőtti reményteli napok, hetek is kezdenek végérvényesen a múltba költözni a félmúlt előszobájából.

Ebben a számban felidézünk egy 1957-es diáktiltakozást, aminek elég kemény következményei lettek, körbejárjuk a tabáni 1956-os emlékművet, és megidézzük Szabó bácsi, a Széna téri forradalmárok vezérének alakját.

Mindenkinek van egy saját, személyes ötvenhatja, és van egy közösségi, együtt ünnepelt ötvenhatunk. A Várnegyed magazin ezennel közös emlékezésre hív.

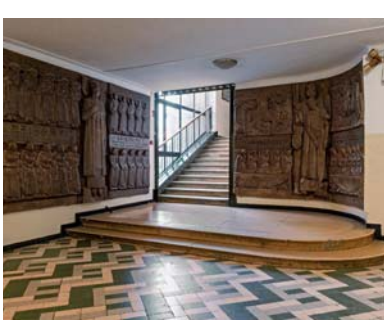
Kuthi Áron
főszerkesztő

4 DIÁKTANÁCS
Fontos a fiatalok véleménye is

12 KÖZÖS PONTOK
Segítő beszélgetések időseknek

16 ALMA MATER
Hagyomány, családias légkör a Szilágyiban

24 HADISÍROK
Mindenkinek megadják a végtisztességet

Következő lapszámunk november 10-én jelenik meg.

beköszönő **ajánló**

Megalakult a Budavári Ifjúsági Tanács

Egészen eddig nem volt olyan közvetítő csatorna a kerület döntéshozó rendszerében, amely intézményesített formában segítette volna a fiatalok véleményének megismerését és felhangosítását. A Budavári Ifjúsági Tanács megalakulása napján, október 21-én Böröcz László polgármester emlékeztetett, hogy a testület életre hívása előtt más nagyvárosok - Székesfehérvár, Zalaegerszeg – követendő példája lebegett a szemük előtt.

A cél az, hogy hivatalossá tegyék a fiatalok kapcsolatát a városvezetéssel, a sportintézményekkel és a kerületi kulturális szereplőkkel. Ehhez a kerület biztosítja az anyagi feltételeket, ugyanakkor – mint elhangzott – a keretek kialakítása és tartalommal való megtöltése a diákok feladata és felelőssége lesz. Ötletként a polgármester a Budavári Fesztivált említette (melyen idén 1500-2000 ember vett részt) mint olyan szabadidős eseményt, ahol a fiatalok igényeit is beépítenék a programkínálatba, ezért számítanak rájuk például a fellépő zenekarok kiválasztásában. Maczó Veronika, a tanács munkáját segítő Márai Sándor Kulturális Közalapítvány elnöke a tagoktól azt kérte, bátran vállalják véleményüket, akár pozitív, akár negatív.

Fotó: Tóth Tibor

Az alakuló ülésre a kerületi általános- és középiskolákból tizenhat küldött érkezett. Amint azt Fróna Levente, a Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Bizottság elnöke ülésvezetőként kiemelte, belőlük áll majd az Ifjúsági Tanács, mely formailag úgy működik, mint a kerületi önkormányzat képviselő-testülete: megbízólevelek átvételével, eskütétellel, szavazásokkal.

Az alakuló ülésen öt diák kapott jelölést az elnöki tisztségre, ők kortesbeszédet mondtak, majd titkos szavazással megválasztották az elnököt: Kappéter Benedeket, a Szilágyi Erzsébet Gimnázium tanulóját (aki a kerületi fiatalokat már korábban is képviselte a Fővárosi Diákönkormányzatban). A két alelnök Farkas Nimród (Egyetemi Katolikus Gimnázium) és Kovács Márton Bendegúz (Petőfi Sándor Gimnázium) lett.

Ambrus Balázs

Hamarosan érkezik:

Marci és Galagonya budavári kalandjai 2.

A sárkány nyomában

November 21., 10.00
Mesekönyv-bemutató és CsemeTeátrum
Márai Sándor Művelődési Ház
A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött: maraikult.hu

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT

Budavári Közösségi Nonprofit Kft.

Bombariadó kerületi iskolákban is

Két kerületi középiskolát is érintett az az országos bombariadó, amely több mint hetven oktatási intézményben zavarta meg az október 19-ei órák rendjét. A Petőfi Sándor Gimnázium és a Kosztolányi Dezső Gimnázium diákjainak kellett hamarabb hazamenniük.

Török Csaba, a Petőfi Sándor Gimnázium igazgatója a Várnegyednek elmondta, hogy hétfőn négy tanítási órát tudtak megtartani, az 5. és a 6. órák elmaradtak, a diákok hazamentek. „A szülőket értesítettük, minden zavartalanul lezajlott” – tájékoztatott a tantestület vezetője, hozzátéve, hogy nagyon régen, közel húsz éve nem tapasztaltak hasonló, több iskolát érintő bombariadó-hullámot.

Fotó: Kuthi Áron

A Kosztolányi Dezső Gimnáziumba a fenyegetettség áttételesen, a rendőrség munkatársának megkeresése alapján jutott el. Bodor Eszter igazgató elmondta, ilyen esetekre egy előre kidolgozott protokoll szerint járnak el, a tanulók az 5. órájukban a Vérmezőre vonultak, ezzel párhuzamosan a szülőket is értesítették a történtekről. A kiürített iskolaépületet a tűzszerészek átvizsgálták, de robbanószerkezetet nem találtak.

A terrorcselekmény elkövetésével való fenyegetés bűncselekmény, melyet a törvény nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntet. A Nemzeti Nyomozó Iroda terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés bűntett miatt eljárást indított.

Várnegyed

PÉNZBELI TÁMOGATÁSOK RÁSZORULÓ IDŐSEK SZÁMÁRA

Havi 15 000 forint élelmiszerre, 8000 forint gyógyszerre, akár havi 20 000 forint a fűtési költségekre, 80 000 forint gyógyászati segédeszközökre, 150 000 forint fogpótlásra.
Többféle pénzügyi támogatással segíti a Budavári Önkormányzat az I. kerületben élő rászoruló időseket. Összefoglaltuk az igényelhető támogatásokat.

Milyen segítséget lehet igénybe venni?

- **Élelmiszer-támogatás:** havi 15 000 Ft *(Jövedelmi és vagyoni feltételekhez kötött.)*
- **Gyógyszertámogatás:** havi 8000 Ft
- **Lakásfenntartási támogatás:** havi 5000 Ft *(háztartásonként egy jogosult)*
- **Fűtési támogatás:** akár havi 20 000 Ft *(Igényelhető október 1-jétől március 1-jéig, bizonyos jogosultsági feltételek mellett.)*
- **Eseti települési támogatás:** alkalmanként akár 50 000 Ft *(Eseti segítség létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetben, évente egy családban egy személy.)*
- **Beteg családtagot ápolók támogatása:** évente 50 000 Ft *(Ápolási díjban vagy gyermekek otthongondozási díjában részesülők.)*
- **Pneumococcus elleni oltás támogatása:** akár 40 000 Ft
- **Gyógyászati segédeszközök támogatása:** akár 80 000 Ft *(Egy alkalommal, legfeljebb három gyógyászati segédeszközre nyújtható be.)*
- **Fogpótlási támogatás:** akár 150 000 Ft
- **Ünnepi támogatás rászorulóknak és 80 év felettieknek:** húsvétkor és karácsonykor 15 000-15 000 Ft *(A karácsonyi ünnepi támogatás október 1-jétől december 1-jéig igényelhető, bizonyos feltételek mellett 65 éves kor felett is.)*
- **Kedvezményes belépő** a Szent Lukács Gyógyfürdő és Uszodába 1200 Ft-ért, amelyhez az önkormányzat alkalmanként 2400 Ft-tal járul hozzá *(Szerdánként 7.00 és 12-00 óra között, a gyógy-, élmény- és úszómedencék, valamint az érintett szaunák és gőzkamrák használatára is vonatkozik.)*
- **Önkormányzati életjáradék:** egyösszegű kifizetés és havi életjáradék

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT

A részletekért érdeklődjön a Szociális és Intézménytámogatási Iroda munkatársainál: +36-1/458-3033, +36-1/458-3035, +36-1/458-3051

Össz-polgármesteri bírálat Karácsonynak

Böröcz László tájékoztatást vár a Fővárostól az eltitkolt milliárdos pénzelvonásról

A milliárdos fővárosi bevétel-elvonás miatt nehéz pénzügyi helyzetbe kerülő kerületek vezetői lassan egy hónapja hiába kérik Karácsony Gergelyt, hogy érdemben tárgyaljon velük. A jég az október 16-i rendkívüli fővárosi közgyűlésen sem tört meg. A parkolási bevételeiktől egyoldalúan megfosztott kerületek egységesen azt mondják, nehezen fogják tudni megoldani a jelenlegi színvonalon a lakossági szolgáltatások teljesítését.

A zárt ajtók mögött, a Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa (FKT) első ülésén született döntés értelmében a fővárosi parkolás rendszerét úgy alakítanák át, hogy a bevételek a kerületektől a fővárosba áramolnának. Az ötlet egyébként október 1-jén került nyilvánosságra, miután az FKT ülésén Vitézy Dávid közlekedési és beruházási miniszter, Magyar Péter kormányfő és Karácsony Gergely megállapodott arról, hogy az állam 120 milliárd forintos rendkívüli pénzügyi támogatást nyújt Budapestnek, hogy a főváros elkerülje a csődöt. Döntöttek arról is, – ez a kerületek számára legfájóbb döntés –, hogy a kerületektől elvennék a parkolás üzemeltetését és bevételeit. A megállapodást ráadásul mindenféle előzetes egyeztetés nélkül, teljesen váratlanul jelentették be.

Böröcz László kezdeményezésére a budavári képviselő-testület is napirendre vette a parkolást és határozatban kérte fel a polgármestert, hogy tegyen meg mindent azért, hogy a parkolás továbbra is a kerületek feladata maradjon, vagy ha a főváros veszi át az üzemeltetést, az I. kerületi tulajdonú területek parkolási bevételei továbbra is a kerületet illessék meg.

A kerületvezetők csak a médián keresztül adhattak hangot tiltakozásuknak, hivatalos fórumon nem fejthették ki álláspontjukat. Bár október 16-án rendkívüli közgyűlést tartott a Főváros, de mivel a többség a napirendet nem szavazta meg, így érdemben a jelen lévő polgármesterek sem szólalhattak fel. A Fővárosi Közgyűlés polgármester tagjain kívül (Baranyi Krisztina, Böröcz László) a teremben várt a felszólalás lehetőségére Szentgyörgyvölgyi Péter

Budapesti polgármesterek véleménye a parkolás átalakítási tervéről

Pikó András (Józsefváros) Karácsony Gergelynek írt nyílt levele: Mi bármit tudunk támogatni, ha ott vagyunk, ha a józsefvárosiak érdekét szolgálja, ha nem az lesz a vége, hogy kevesebb pénzből kell továbbra is a főváros helyett a feladatokat ellátni! Úgyhogy, ha lehet, a sajtóban való üzengetés helyett válaszolj a leveleinkre!

Baranyi Krisztina (Ferencváros): Karácsony Gergőtől igazán nagyon bátor lépés a kerületeket támadni a parkolásüzemeltetés témájában. Ő maga a veszteséges parkolásüzemeltetés hivatalos magyar bajnoka. Még zuglói polgármestersége alatt évente több százmilliós mínuszt termeltek.

Kovács Gergely (Hegyvidék) a főpolgármester kerületeket érintő döntését azokhoz a heroinistákhoz hasonlította, akik először mások „lehúzásából" éltek, majd amikor már senki sem állt velük szóba, egymástól igyekeztek pénzt szerezni.

Rózsa András (Zugló): Egyetlen szó jut eszembe: gyalázat!

Niedermüller Péter (Erzsébetváros): A főpolgármester továbbra is kerüli a jó vitákat!

Őrsi Gergelynek (II. kerület) csak kérdései voltak: hogy változik majd a parkolási engedélyek kiadásának módja, díjszabása? Az albérlők ugyanúgy igényelhetnek várakozási engedélyt, mint jelenleg? Miként alakul a kizárólagos parkolási engedélyek sorsa?

Soproni Tamás (Terézváros): Einstandolnák a parkolásüzemeltetést és évi egy milliárd forintot vonnának el tőlünk. Ez minden, csak nem a helyi közösségek akaratának tiszteletben tartása, a helyi közösségek erősítése.

(Belváros-Lipótváros), Soproni Tamás (Terézváros), Kovács Péter (XVI. kerület), Horváth Tamás (XVII.) és Németh Zoltán (XXII. kerület, alpolgármester) is.

Napirend előtt ügyrendben csak rövid felszólalásokra volt lehetőség. Baranyi Krisztina ferencvárosi polgármester elfogadhatatlannak nevezte, hogy az FKT a fejük fölött hozott döntéseket, egyben kérte, hogy a megjelent polgármestereket hallgassák meg. Szepesfalvy Anna, a Fidesz frakcióvezetője azt mondta, joguk van tudni, hogy mi történik a színfalak mögött, és ő is szót kért az ülésen megjelent kerületi polgármestereknek. Apró közjátékként Baranyi Krisztina kis Unicummal ajándékozta meg a főpolgármestert, mondván, Karácsony Gergely a rossz megállapodásokat Unicummal szokta elviselni. Karácsony azt mondta, várja a Budapesti Önkormányzatok Szövetségének (BÖSZ) fórumát, ahol meghallgathatja a polgármesterek álláspontját.

Valóban, lényegében az utolsó hivatalos fórum, ahol a polgármesterek felszólalhatnak saját kerületük érdekében, az a BÖSZ október 26-ára, lapzártánk utánra összehívott ülése. Ugyanakkor információink szerint a Főváros ezt a megbeszélést zárt ajtók mögött kívánja megtartani annak ellenére, hogy a polgármesterek nyilvános ülést kértek.

Böröcz László a botrányos fővárosi ülés után úgy fogalmazott, ez a fajta eljárás is rámutat arra, a Főváros és a kormány az emberek és a polgármesterek feje felett hozott meg döntéseket, több mint tíz milliárd forinttól fosztva meg így a kerületeket. Ebből az elvonásból Budavárt több mint 1,2 milliárd forint érinti, tehát jövőre ennyivel kevesebb összegből gazdálkodhat a kerület. Elmondta, hogy a helyi parkolási bevételek megegyeznek a közterületek fenntartására, takarításra, a rendészetre, illetve zöldfelületek fejlesztésére fordított összegekkel.

„Abban vagyunk érdekeltek, hogy normális megoldás szülessen Budapest és a kerületek között. Az biztos nem megoldás, hogy erőből lenyomják a kerületek torkán azt, hogy kevesebbet költsenek a helyben lakókra" – fogalmazott Böröcz László. A kerület vezetője azt is kifejtette, a parkolási rendszer egységesítését nem ellenzi, de elfogadhatatlannak nevezte a pénzelvonást, mint mondta, a kerületi tulajdonú területek parkolási bevételeinek az I. kerületieknél kell maradniuk.

Kuthi Áron

Fotók: Tóth Tibor

Szentgyörgyvölgyi Péter (V. kerület), Kovács Péter (XVI.), Németh Zoltán (XXII.), Böröcz László és Horváth Tamás (XVII.) egyeztet a Fővárosi Közgyűlés ülése előtt

Fotó: Hábel Sára

Új bringákon tekernek a fiatalok

A Budavári Önkormányzat idén is sikerrel zárta a 14 és 23 év közötti kerületi fiatalok számára kiírt kerékpáros pályázatát, amelynek eredményhirdetésén Böröcz László polgármester és Fazekas Csilla alpolgármester köszöntötte a támogatást elnyert helyi fiatalokat.

A fenntartható mobilitást és a környezetbarát közlekedést ösztönző önkormányzati program hagyományos kerékpár vásárlásához legfeljebb 100 ezer forint támogatást biztosít, míg az utóbbi években egyre népszerűbb elektromos kerékpárok beszerzéséhez akár 200 ezer forint vissza nem térítendő hozzájárulást is kaphatnak a pályázók. A fiatalok egy közlekedésbiztonsági oktatáson is részt vettek a találkozón, amely a megfelelő kerékpáros közlekedés elsajátításában segíti őket. ***VN***

Szigorítaná az önkormányzat a rövid távú lakáskiadást

Társadalmi egyeztetésre bocsátja a Budavári Önkormányzat a rövid távú lakáskiadás helyi szabályozásáról szóló rendelettervezetét, amelyet a kerületi lakosság véleményének figyelembevételével készített elő. A lakosság igényének megfelelően szigorodna a rövid távú lakáskiadás. Az UNESCO világörökség részét képező budai Vár területén 2028. január 1-től teljes tiltás jöhet, a kerület többi részén a korábban már engedélyt szerzők tovább üzemelhetnének, de csak akkor, ha beszerzik a társasház hozzájárulását. A tervezet november 7-ig véleményezhető. A 2027. január 1-jén életbe lépő végleges – szankcionálást is tartalmazó – szabályozásról várhatóan novemberben dönt a képviselő-testület.

A Budavári Önkormányzat szeptemberben online szavazáson kérte ki az I. kerületiek véleményét a rövid távú lakáskiadás jövőjéről. A kérdés azért is időszerű, mert az év végén lejár az új szálláshelyek nyilvántartásba vételére vonatkozó moratórium, így jelentősen megnőhet az új szálláshely-bejelentések száma. Az

Fotó: Kuthi Áron

önkormányzat célja olyan szabályozás kialakítása, amely figyelembe veszi a lakossági véleményeket, az itt élők nyugalmát, a Vár és a kerület hosszú távú érdekeit, a turisztikai és gazdasági szempontokat.

A szeptemberi online szavazáson a válaszadók 58,6 százaléka teljes tiltást támogatott, míg 41,4 százalékuk ezt nem tartotta szükségesnek. Az összes résztvevő 18 százaléka feltételekhez kötné a működést, 23,4 százaléka korlátozás nélkül engedné azt. A teljes tiltás támogatottsága a budai Várban 66 százalék volt. A tervezetet véleményezni az **airbnb@budavar.hu** email-címen lehetséges.

-várnegyed

Híres szomszédaink: Hieronymi Károly, a dunai rakpartok atyja
HELYTÖRTÉNET HELYBEN SALY NOÉMIVAL

NOVEMBER 10., KEDD 18.00
MÁRAI SÁNDOR MŰVELŐDÉSI HÁZ
Belépőjegy: 1500 Ft
Előadó: *Saly Noémi irodalom- és Budapest-történész*

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT
Budavári Közösségi Nonprofit Kft.
·MÁRAIKULT·

A lakók háromnegyede elégedett

A kutyák okozta szennyezés miatt viszont szigorítást várnak a kerületiek

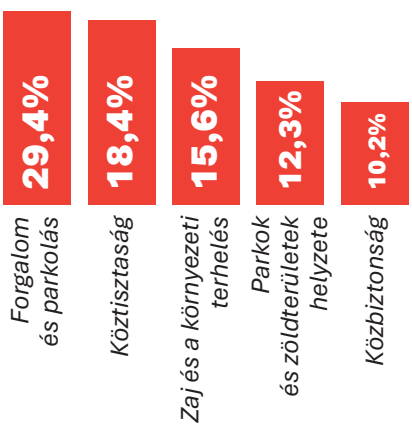
A budaváriak háromnegyede, 75,6 százalék elégedett az önkormányzat munkájával – derül ki a Budavári Önkormányzat által végzett lakossági felmérésből. A mintegy háromezer válaszadó a legfontosabb helyi problémák között a forgalmat és a parkolást (19,3 százalék), a köztisztaságot (18,4 százalék), a zajt és a környezeti terhelést (15,6 százalék), a parkok és zöldterületek helyzetét (12,3 százalék), a közbiztonságot (10,2 százalék) említette.

A válaszok alapján a Víziárosban és Krisztinavárosban a köztisztaság, a Várban a turisztikai terhelés, a Tabánban a zaj, Gellérthegyen pedig a forgalom és a parkolás jelenti a legnagyobb problémát.

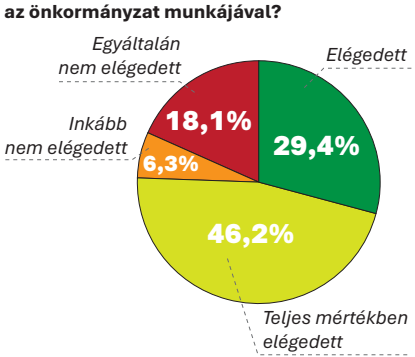
Kétszer annyi válaszadó tapasztalt javulást a kerület tisztaságában, mint romlást. **A kitöltők egyértemű többsége, 79,9 százaléka szükségesnek tartja a kutyák okozta közterületi szennyezés elleni szabályok szigorítását.** A kitöltők konkrét javaslatokat is megfogalmaztak. A hajléktalansággal összefüggő problémák kezelésére az utcai szociális munka bővítését, a köztisztaság javítására pedig zárható hulladékgyűjtők kihelyezését szorgalmazták. Az Alagútban és az Attila úton rendszeres sebesség- és zajmérést szeretnének, és felmerült egyes utcák egyirányúsítása, valamint fekvőrendőrök kialakítása. Többen támogatnák a kizárólagos lakossági parkolás bővítését az esti órákban, valamint a Dózsa György téri buszparkolás megszüntetését, korlátozását.

Fotó: Vadnai Szabolcs

Legfontosabb kerületi problémák

Mennyire elégedett az önkormányzat munkájával?

Kérdésünkre az önkormányzat közölte, hogy a lakossági tapasztalatok nagyrészt egybeesnek a kerületvezetés által érzékelt problémákkal. Már az október 22-i képviselő-testületi ülésen napirendre kerülnek a kutyasétáltatásra vonatkozó új szabályok. Böröcz László polgármester ezzel kapcsolatban az elmúlt időszakban felvetette, hogy a tisztább járdák érdekében a gazdik egy palack vízzel induljanak sétálni, amellyel le tudják locsolni a járdára kerülő kutyavizeletet. Az erről szóló rendeletmódosítást is a képviselő-testület elé terjesztette.

Az önkormányzat megduplázta a takarítók számát, emellett új, zárható közterületi hulladékgyűjtőket szerez be, és tovább gépesíti a köztisztasági eszközparkot. Folyamatban van új sebességmérő és térfigyelő kamerák kihelyezésének előkészítése és további lakossági parklóhelyek kijelölése. Az önkormányzat emellett a hatáskörén kívül eső feladatok ügyében rendszeresen egyeztet a rendőrséggel és a fővárossal a szükséges közlekedésrendészeti intézkedésekről. Különösen összetett feladatot jelent a hajléktalansággal összefüggő lakossági panaszok kezelése, mivel a hajléktalanellátás fővárosi feladat. A közterületek rendje érdekében a Budavári Rendészet rendszeresen végez ellenőrzéseket, és intézkedik, ha rendbontást vagy közterületi szennyezést tapasztal.

A kerületiek a közelmúltban a kerületi sportolási lehetőségekről, a Horváth-kert megújításáról és a rövid távú lakáskiadás szabályozásáról mondhatták el véleményüket online formában. A legutóbbi szavazás során a kitöltők a kerületet érintő különböző kérdésekre is válaszolhattak. „Hiszünk abban, hogy a kerület jövőjét közösen formálhatjuk a legjobban. A lakossági visszajelzések segítenek abban, hogy jobban megismerjük az itt élők igényeit, és olyan döntéseket hozzunk, amelyek egy rendezettebb, biztonságosabb, zöldebb és élhetőbb Budavár megteremtését szolgálják.” – mondta Böröcz László polgármester.

Várnegyed

A legkisebb, de a legidősebb

Nincs idő unatkozásra, mindig tele a naptár a Hattyú utcai idősek klubjában

Éppen Molnár Renáta mentálhigiénés szakember, személyi edző tart előadást, amikor belépünk a Hattyú utcai idősek klubjába. Belehallgatunk abba, hogy hogyan tudjuk feldolgozni, elvezetni a minket mindennap így vagy úgy érő, felesleges stresszt. Több módszer is szóba kerül, és látszik, milyen releváns a téma, többen is helyeselnek, bólogatnak. Egyetértés van a hallgatóság soraiban, hogy egy jó szó, egy ölelés, egy dicséret, no meg a humor, a nevetés milyen jótékonyan hat a közérzetünkre, mivel egy ilyen gesztus egész napunkat bearanyozhatja. Az is szóba kerül, hogy időskorban sokszor réved az ember a múltba, egyúttal aggódik a bizonytalan jövő miatt. Molnár Renáta hangsúlyozza: ehelyett próbáljunk meg mindig a jelenben lenni és átélni a pillanatot. Ehhez persze jó, ha van egy társ, egy közösség. Mint például a Hattyú utcai idősek klubja, és annak tagjai. „Mi egy család vagyunk, egymást segítjük. Élvezzük egymás társaságát” – hangzik el többször is látogatásunk alatt, és tényleg látható, érezhető, hogy van lendület ebben a kis csapatban. Az előadás végén még egy kis memóriagyakorlat következik, Bolla Csilla klubtag nagyon ötletes, játékos módon ad tippet arra, hogy hogyan lehet könnyen, gyorsan megjegyezni egy telefonszám kilenc számjegyét. Ezt a technikát épp csak előző napon tanulta az agytorna programon, és máris továbbadja a többieknek.

„A klub nem csak egy hely, ahol az idősek jól érezhetik magukat, hanem tanulhatnak is, konkrét segítséget, tippeket kaphatnak a mindennapokra, például hogyan lehet a klub- vagy saját és családtagjaik mobilszámát, PIN-kódokat, bevásárlólistát megjegyezni. A mentális frissességre való törekvés a célzott programjaink által a Hattyú utcai klub egyik erőssége, specialitása” – mondja Takácsné Török Borbála, a klub vezetője.

Ez itt a kerület legkisebb létszámú idősklubja, ám egyúttal a legrégebben működő. 1974 óta fogadja a tagokat. A helyiség harminc főt tud kiszolgálni, a létszámot az alapterület illetve jogszabályi rendelkezés maximálja, amitől 10 százalékban lehet eltérni, vagyis legfeljebb 33 tagot tudna ellátni a klub. A rengeteg programon túl minden délben ebédet nyújtanak, és a legtöbben élnek is a lehetőséggel.

Hasonlóan a Roham és a Fő utcai egységhez, itt is atomórát lehet igazítani a programokhoz: mindennek megvan a maga ideje, a délelőtti tornának, a kézműveskedésnek, az ebédnek és a délutáni kártyázásnak. A heti „órarendet” nézve két dolgot állapítunk meg: az egyik, hogy itt egy percre sem lehet unatkozni, a másik, hogy nagyon sokféle, mozgással kapcsolatos tevékenységet nyújt a klub. Senior torna trénerrel, átmozgató-, szem- és kéztorna, videós torna, ülőtánc. Na de amit mindig mindenki nagyon vár, az a közös tornázás a Lovas úti óvodásokkal. Ilyenkor az idősek átsétálnak az ovisokhoz, és együtt végzik a már jól ismert játékos mozgásformákat. Ez a generációk közötti kapcsolódás kicsit és nagyot egyaránt rendkívüli módon gazdagít.

A klubtagok többségének kedvence a gondolkodást frissen tartó agytorna, de az igazi kikapcsolódás egy-egy születésnap: a tagok általában a kerek és az ötre végződő évfordulókat ünneplik, ilyenkor személyre szóló ajándékok cserélnek gazdát. Így október közepén már indul a készülődés a Márton-napra, szintén az óvoda és az idősklub együttműködésében: a Toldy Ferenc utcai ovis gyerekeket ezúttal valami különlegessel várják.

„Meg kell gyógyulnom, mert a klubban várnak” – van, aki számára ez az igazi hajtóerő, mert a magány, az egyedüllét bizony generációs sajátosság. Többen nyi-

Takácsné Török Borbála és Rátkai Györgyné Kati a klubban | *Fotók: Tóth Tibor*

latkoztak arról, hogy a gyerekeik távolabb élnek, ritkán van lehetőség a találkozásra. Így a mindennapok eseményeinek, élményeinek megosztása csakis a Hattyú utcai klubban történhet.

Takácsné Török Borbála klubvezető két éve dolgozik itt. Vele rögtön a közepébe csapunk, és rákérdezünk a nyilvánvalóra: hol vannak a férfiak? A válasz a szomorú statisztika, vagyis hogy a férfiak idő előtt távoznak, a születéskor várható élettartam náluk jelenleg 74, míg a nőknél 80 év*. De az arány még inkább el van csúszva a Hattyú utcában: csupán három férfi. Rögtön arra terelődik a szó, hogy ez miért alakult így. Borbála és több beszélgetőtárs is úgy véli, a férfiakat több stressz éri az életben, és nehezebben is beszélik ki gondjaikat, míg a hölgyek társaságban érzik otthon magukat, könnyebben nyílnak meg.

Rátkai Györgyné Kati 2019-ben csatlakozott, ő Zsámbékról fia kérésére költözött vissza Budapestre, ahol egyébként született. Itt viszont nagyon jó társaságra talált, igaz, hogy a tagokat csak a Covid-járvány elmúltával ismerhette meg. A lezárások idején a klub is zárva volt, az ügyeletet biztosító klubvezetővel az utcáról ablakon keresztül beszélgetett. A pénzügyi vonalról nyugdíjba ment 83 éves hölgy felidézte belvárosi gyerekkorát, azt, hogy milyen gyakran járt színházba, moziba. Csak azt sajnálja, hogy ma már nehezen mozog, de a színházi élményt azért kárpótolja az, amit a klubtagok háziszínház gyanánt saját maguk kedvére eljátszanak. „Tudomásul kell venni a kort” – mondja, és megemlíti a csípőprotézist, ami jelentősen befolyásolja mobilitását. De – teszi hozzá – jó és biztonságot adó érzés, hogy lehet valahova fordulni, a klubtagokhoz, az itt dolgozókhoz, ha valami történik az emberrel.

Kuthi Áron

**születéskor várható élettartam férfiak esetében Magyarországon 74,13 (75,32) év, nőknél 79,96 (80,83) év. KSH, 2025. Zárójelben a Budapestre vonatkozó adatok.*

Netpercek Kávéház az idősklubban

A biztonságos internethasználatról, a közösségi médiáról, az ügyfélkapu használatáról, online vásárlásról tartott előadást a One Alapítvány a Roham utcai idősek klubjában. Az országos ismeretterjesztő program a 65 év felettiek digitális tudatosságának fejlesztését célozza.

Netpercek Kávéház egy valós társadalmi kihívásra reagál: az idős korosztály fele használja az internetet. Ugyanakkor az NMHH adatai szerint az 50-79 éves internetezők 89 százaléka nem szívesen adja meg személyes adatait online, 80 százalékuk pedig tart a számítógépes vírusoktól. A foglalkozás kiscsoportos, barátságos légkörben segít leküzdeni ezeket a gátakat és megmutatja, hogyan válhat az internet a mindennapi kapcsolattartás, ügyintézés eszközévé.

Nyugdíjba menni nem is olyan könnyű

Nem szégyen segítséget kérni, ha lelkileg megbillenünk

Nem az a fontos, hogy hány évig élsz, sokkal inkább az, hogy éveidet sikerül-e valódi tartalommal megtölteni – ez a közismert életigazság különösen időskorban válik fajsúlyos kérdéssé. Hogy pontosan miért, arról Gádor Annát, az Iránytű Tanácsadó Központ pszichológusát kérdeztük.

Különböző módon és időpontokban mennek az emberek nyugdíjba, de közös jellemzője az életút e változásának, hogy ilyenkor kiesnek abból a szociális közegből, ami a valahová tartozás biztonságát nyújtotta. Kiesik az életet meghatározó kompetenciaterület, a hasznosságérzet, így felmerül a „kit érdekel még, hogy mihez is értek” kérdése. Gádor Anna szerint ha valaki nem kellő tudatossággal készül erre az időszakra, akkor hamar utoléri a „semminek semmi értelme lelkiállapot”.

A 20.században szocializálódott, ma nyugdíjas korú emberek ráadásul nem is nagyon mernek segítséget kérni. Tartja magát körükben a vélekedés, hogy pszichológusra csak a bolondnak van szüksége. Gádor Anna célzottan veszteségfeldolgozással – költözés, munkahely-elvesztés, válás –, egy strukturált amerikai módszerrel dolgozik, amely kicsit hasonlít az iskolára tankönyvvel, házi feladattal. Tapasztalata szerint erre nyitottabbak az emberek, mint egy segítő beszélgetésre, pszichoterápiára.

A test fizikai hanyatlásának kisebb jelei is nagyon megrázóak lehetnek, sértik az ember önérzetét. Gondoljunk csak azokra, akik egész korábbi életükben mozogtak, sportoltak, de fájdalmaik, vagy az izomzat leépülése miatt erre már nem képesek. A látás, hallás visszafordíthatatlan gyengülése, következésképp a szociális jelenlét beszűkülése önbizalomvesztéshez vezethet. Ilyenkor a pszichológus segítségével, az érzés vonulatai mentén közösen „ki lehet bányászni” az

Gádor Anna, az Iránytű Tanácsadó Központ pszichológusa
Fotók: Tóth Tibor

élettörténetből olyan erőforrásokat, ami kapaszkodót jelenthet. Ehhez persze a kliensnek nyitottnak kell lennie a beszélgetésre.

A család felelőssége

A legnehezebb helyzetben azok vannak, akiket nem vesz körül család, férj, gyerekek, unokák, mert az illető vagy nem házasodott meg, vagy távol él a család. A magány ugyanis ebben a korosztályban a depresszió elsődleges oka. Ugyanakkor a pszichológus tapasztalata szerint a hozzátartozókkal rendelkező idősek akkor járnak el helyesen, ha gondjaikkal nem a saját gyermekeiket terhelik. Erre ott vannak a segítő csoportok, barátok, a kortárs közösségek.

Arra a felvetésre, hogy a nagykorú gyermeknek törvény szerint tartási kötelezettsége van a rászoruló szülőjével szemben, a szakember – a szabályozás részletes ismerete nélkül – úgy vélte, a jogalkotói cél az lehetett, hogy az idősek szélsőséges mértékű elhanyagolása ne fordulhasson elő legalább ott, ahol van segítségnyújtásra alkalmas közvetlen hozzátartozó.

Sajnos jelenleg még nincs az igényeket lefedni képes, megfizethető idősotthon-hálózat, pedig a családtagoknak ez olyan gondoskodási alternatívát jelentene, ami mellett a mentális egészség is megőrizhető. Gádor Anna számos esetet látott már, ahol az idős szülő napi gondozására rámént a 40-50 éves ellátó gyermek élete.

A bezárkózás és hatásai

A magány önmagában nem feltétlenül hat negatívan a kognitív képességekre, de az is látszik, hogy sok magányos idős egy ponton túl motiválatlanná és bezárkózóvá válik, már nem olvas, nem megy le az utcára. Ha azonban a kedvetlenség még nem hatalmasodott el teljesen, ha még beszélget az ismerőseivel, forog a világban, akkor egyáltalán nem szükségszerű, hogy a mentális képességek leépüljenek. Ezért a szakember azt javasolja, hogy minden nap menjenek ki az utcára, térjenek be valahová, legyenek jelen a világban, különben az elhagyatottság oda vezethet, hogy már nem lesz erő az ágyból sem felkelni.

Ebben jelenthetnek célt és nyújthatnak közösséget a kerületi idősklubok, ahol – mint az a közelmúltban is történt – az idősek alkalomadtán kisgyerekekkel is találkozhatnak, ez bennük olyan emlékeket idézhet fel, ami mentális kapaszkodót jelenthet.

A férfiak mások

Az idős férfiak helyzete némileg nehezebb, hiszen – ha van is barátjuk, bár nem ez a jellemző ebben a korban – másképpen kapcsolódnak, másként és másról beszélnek egymással, mint a nők. Saját érzéseiket nehezebben tárják fel. A beléjük rögzült társadalmi konvenciók miatt nekik erősnek és magabiztosnak kell látszaniuk. Pedig bennük is lehet szorongás. Különösen nehéz helyzet, ha például ennek anyagi természetű az oka. Gádor Anna szerint a valós egzisztenciális veszélyeztetettség megszüntetése nélkül alig kezelhető a szorongás. Az első lépés megtétele (a kiváltó ok megszüntetése) viszont túlmutat a pszichológia kompetenciaterületén. Itt szociális beavatkozás kell.

A Batthyány utcában lévő Iránytű Tanácsadó Központban hamarosan induló csoportos segítő beszélgetéseken a résztvevők elmondhatják saját tapasztalataikat, nehézségeiket, az ennek során kialakuló közös pontokat pedig saját erőforrásokká alakítják át. A konzultáció 10 fő fölött indul, és minél több a résztvevő, annál több ilyen ki- és átbeszélt közös kapaszkodó létrehozására lesz esély. Nagyon sok erőt adnak egymásnak a csoporttagok; a vezetőnek az a dolga, hogy tartsa a kereteket, figyel, új szempontokat ad, kérdéseket tesz fel, ezzel segíti a tagokat és a téma kifejtését – foglalta össze röviden a módszertant Gádor Anna.

Ambrus Balázs

Igényelje az ingyenes szén-monoxid jelzőt!

A biztonságosabb otthonokért szén-monoxid-vészjelző készülékkel támogatja a Budavári Önkormányzat a jogosult, rászoruló I. kerületi lakosokat.

A támogatás jövedelmi feltételhez kötött.
A pályázó akkor jogosult a készülékre, ha a háztartásban az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem éri el a **242 250 forintot,** vagy egyedül élő pályázó esetében a havi nettó jövedelem nem éri el a **270 750 forintot.**

A pályázati adatlap mellé jövedelemigazolást kell csatolni, és nyilatkozni kell arról, hogy az érintett ingatlanban olyan berendezés működik, amely indokolja szén-monoxid-vészjelző használatát.
A pályázatok a rendelkezésre álló pénzügyi keret, illetve a készlet kimerüléséig nyújthatók be.

Információ: Gyulay Mária Hedvig pályázati és támogatási referens
Telefon: **+36-1/458-3006**
E-mail: **gyulay.maria@budavar.hu, co-palyazat@budavar.hu**

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT

Néma tüntetés a Toldyban

Az 1956-os forradalom kitörésének első évfordulóján, 1957. október 23-án példátlan, bátor esemény rázta meg a budavári Toldy Ferenc Gimnáziumot. A kádári terror és az országos megfélemlítés legsötétebb időszakában az iskola diákjai a nagyszünetben némán, fegyelmezetten felsorakoztak a folyosók falai mellett, így demonstrálva és szolidaritásukat kimutatva az elfojtott forradalom hőseivel. A diákok lekapcsolták az iskolai hangszórókat, elvágták a fővezetéket, hogy megakadályozzák a hivatalos propaganda sugárzását.

Az ügy érdekessége – mint az Rainer M. János Antall József és az állambiztonság viszonyát feldolgozó könyvében is olvashatjuk –, hogy az események középpontjába az 1957-ben a gimnáziumba pedagógusként került későbbi miniszterelnök és osztálya, a III. A került. Az ellenállás e szimbolikus megnyilvánulását a hatalom azonnal komoly fenyegetésként kezelte. Cihika Mihály igazgatóhelyettes és a pártállami nyomozók hiába tartottak azonban fegyelmi kihallgatásokat a szervezők felkutatására, a diákok egységesen hallgattak. Még az osztályba beépített diák-ügynöknek sem sikerült megtalálnia az értelmi szerzőket. Az ügyről tíz éve A néma tüntetés címmel megjelent dokumentumfilmben maguk az akkori diákok – így Buzinkay Géza sajtótörténész vagy Jeszenszky Géza, az Antall-kormány külügyminisztere – is úgy nyilatkoztak, a demonstráció nem volt előre megbeszélve.

Fotó: Tóth Tibor

A retorzió ennek ellenére sem maradt el. Az Antall-osztály tagjait miniszteri rendelettel kirekesztették a felsőfokú tanulmányokból azzal az indoklással, hogy részt vettek a néma tüntetésben. A hangszóró vezetékének elvágásáért Halász Mihályt sikerült bűnösként azonosítani, akit ezért kizártak az ország összes középiskolájából. Utóbb egy „dolgozók iskolájában” épp Antall tanítványaként leérettségizett, és operatőrként 1974-ben Balázs Béla-díjat is nyert.

A népszerű történelemtanárt, Antall Józsefet végül 1959. október 23-án bocsátották el állásából. Bár a diktatúra átmenetileg megtörte pályájukat, az ötvenhat szellemét őrző diákok később diplomát szereztek, Antall pedig 1990-ben a szabad Magyarország első miniszterelnöke lett.

-balogh

„Na, bátyám, ha már a kezében van, tartsa is meg, és maradjon köztünk azzal a nagy bajuszával, legalább megismerjük.”

Október 26-án Szabó János, a később csak Szabó bácsiként emlegetett, 59 éves gépkocsivezető a tömegben állva figyelte, ahogy megérkezik egy megrakott teherautó. Eleinte csupán a fegyverek lepakolásában segédkezett, ám hamarosan felismerte, hogy céljai közösek a fiatal felkelőkével, és maga is csatlakozott a fegyveres ellenálláshoz.

A nagy bajuszú Szabó bácsi néhány nap alatt a budai felkelők meghatározó alakjává vált. Sokak számára a személye a forradalom tisztaságát jelképezte. A november 4-i második szovjet támadás után is a fegyveres ellenállás folytatása mellett állt ki. Miután a felkelők nem tudták tartani a Széna teret, a csoport elhagyta a fővárost, a szovjet csapatok Solymárnál verték szét őket. Szabó Jánost november 19-én tartóztatták le. A Legfelsőbb Bíróság Katonai Kollégiumának különtanácsa Ledényi Ferenc hadbíró ezredes elnökletével 1957. január 14-én halálra ítélte a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló fegyveres felkelés szervezésének vádjával. Sírjának 1989-es exhumálásakor megállapították, hogy csontjai 35 helyen törtek el. A sérülések alapján feltételezhető, hogy agyonverték.

Vagon-barikád a Széna téren, jobb oldalon a Vérmező úti házak
Forrás: Fortepan/Nagy Gyula

Tömeg, zászló, barikád

Fotók: Tóth Tibor

A Budavári Önkormányzat minden évben a Tabánban emlékezik meg az 1956-os forradalom és szabadságharcról, a hősökről, az elesettekről. A Tabán lejtőjén álló alkotás az ország második legmagasabb 56-os emlékműve, mögötte pár méterrel van „lemaradva” a salgótarjáni sortűzre emlékeztető oszlopszerű szobor. (A legmagasabb minden kétséget kizáróan az Ötvenhatosok terén 2006-ban, a forradalom 50. évfordulóján felállított, acéloszlopokból álló emlékmű).

A tabáni obeliszk a 2011-ben elhunyt Ócsai Károly szobrászművész alkotása, amelyet 1996-ban, a 40. évfordulóra avattak fel. A tetején stilizált sast ábrázoló mű ugyanakkor két részletben készült el, az oldalán látható, domborműbe foglalt alakok csak később kerültek rá. Mint ahogy az alkotó visszaemlékezésében olvasható, az obeliszk a kilencvenes években közéleti viták kereszttüzébe került, „példája lett a korszerűség és közízlés között húzódó szakadéknak, amelyet a rendszerváltás csak tovább mélyített”. Valószínűsíthető, hogy a tömeget szimbolizáló néhány emberi alak, a zászló, a barikádot jelképező utcakövek egyfajta kompromisszum eredményeként születtek meg, és így lettek része a monumentális alkotásnak.

A köztéri mű ikerpárjaként emlegetik az 1969-ben Los Angelesben, 1956-os menekült forradalmárok adományából felállított emlékművet, amely magasságában, formavilágában rendkívül hasonló a tabánihoz. A MacArthur Park-i alkotást 1974-ben maga Mindszenty József bíboros, hercegprímás áldotta meg észak-amerikai lelkipásztori körútján.

Az I. kerületi emlékoszlop a Tabán déli nagy lejtőjének meghatározó és jól érvényesülő alkotása. A dombon felfelé baktatva talán még magasabbnak is látszik a valós méreténél. Míg a Los Angeles-i sas úgy tűnik, inkább védőszárnyai alá veszi szemlélőjét, a hatalmas tabáni madár szárnyai az ég felé emelkednek, mintha az oszlop tetejéről még magasabbra akarna szállni.

Az oszlopon két emléktábla látható, az egyik tanúsága szerint az alkotást külföldön élő magyarok adományából az 1956-os Emlékmű és Kegyeleti Alapítvány, Hornyák Tibor, Vadja Németh József és Lassan György szabadságharcosok állíttatták. A másik, fekete márványtábla tanúsága szerint az obeliszket a magyar nép és az élő szabadságharcosok emelték „a mártírok és résztvevők örök emlékére méltó emlékezetül a hősök példamutató hazaszeretetére.”

-kuthi

A Budavári Önkormányzat október 23-i emlékünnepségéről következő, november 10-én megjelenő számunkban számolunk be.

Egyedülálló struktúra

Hagyomány, családias légkör, modern szemlélet a Szilágyi Erzsébet Gimnáziumban

Évtizedek óta stabil bástyája a budapesti középfokú oktatásnak a Szilágyi Erzsébet Gimnázium. Bár diákok ma már a város megannyi pontjáról, sőt az agglomerációból is járnak ide, az iskola szorosan kapcsolódik a budavári gyökereihez is. Kerületi iskolákat bemutató sorozatunkban ezúttal a Szilágyi igazgatójával, Péterffy Mátyással beszélgettünk az intézmény múltjáról, egyedi pedagógiai szemléletéről, a gazdag közösségi életéről és a jövő kihívásairól.

A Mészáros utcában található Szilágyi Erzsébet Gimnázium egyik legfőbb sajátossága, hogy kizárólag nyolcosztályos képzést nyújt. Míg a hasonló intézményekben gyakran megfér egymás mellett a négy-, hat- és nyolcosztályos struktúra, itt a nevelőtestület már 1992-ben úgy döntött, hogy az egész iskolát szerkezetváltó formában működteti. Emiatt az intézménybe a felvételi után kivételes esetekben lehet csak átjelentkezéssel később csatlakozni.

A közepes méretű – mintegy 490 diákot számláló – gimnázium másik markáns ismertetőjele, hogy a tizedik osztály végéig nincsenek tagozatok. Péterffy Mátyás igazgató ezt tudatos előnyként emeli ki: a gyerekeknek nem kell túl korán elkötelezniük magukat a mérnöki, orvosi vagy jogi pályák mellett. Az általános tantervű képzés stabil alapot ad, míg a tizenegyedik-tizenkettedik évfolyamon már intenzív felkészítés zajlik az emelt szintű érettségire. Ennek köszönhetően a diákok rendkívül széles skálán tanulnak tovább – a műszaki egyetemektől a természet- és társadalomtudományokon át a gazdasági és a művészeti területekig.

Fotók: Rényei Erna

Nyelvek kavalkádja

Az iskola harmadik erőssége a magas szintű nyelvoktatás. Öt idegen nyelvet kínálnak, az angol és a német mellett három neolatin nyelv – francia, olasz, spanyol – közül választhatnak a fiatalok. Az angol, a német és a francia már ötödik évfolyamtól első idegen nyelvként szerepel a palettán, míg az olasz és a spanyol a kilen-

Az iskola története

Az intézményt mint polgári leányiskolát Póra Ferenc alapította 1881-ben. Az iskola a mai Hilton Szálló helyén álló budai főgimnázium épületében kapott helyet. A Szilágyi hivatalosan 1916-17-ben alakult gimnáziummá. Hunyadi János feleségének és Mátyás király édesanyjának, Szilágyi Erzsébetnek a nevét 1922-ben vették fel. Innen származik a címerükben szereplő holló is, amely a csőrében levelet tart. Az intézmény 1936-ban költözött a ma is használt Bauhaus stílusú téglaépületébe a Mészáros utcába. Elsőként az országban 1963-ban UNESCO-társult iskola lett. Ekkor indult a koedukált oktatás, így fiúk is járhatnak a gimnáziumba. A Szilágyi a HVG idei évre vonatkozó országos középiskolai rangsorában a 45. helyen szerepelt.

cedik évfolyamtól másodiknak választható. Aki azonban első nyelvként a német vagy a francia mellett dönt, az másodikként angolul fog tanulni. Ez a gazdag kínálat ritkaságszámba megy a mai középiskolák között. E gyökerek messzire nyúlnak: a Szilágyi az országban az elsők között, már 1963-ban elnyerte az UNESCO-iskola címet, ami már akkor is nemzetközi, leginkább francia diákcseréket biztosított.

Az országos középiskolai rangsorok élmezőnyéhez tartozó – hagyományosan a legjobb ötven között szereplő – intézmény nemcsak a magas szintű lexikális tudásról, hanem családias, gyerekközpontú légköréről is ismert. A Szilágyi rengeteg programot, közösségi eseményt és tábort kínál. Különösen gazdag a nyári tábori kínálat – hét különböző tematikával, de év közben is számos sportprogramot szerveznek: vízi- és – többek között Balaton-parti – biciklitúrák erősítik a csapatszellemet.

A diákok körében rendkívül népszerűek a sportnapok vagy az olyan hagyományos iskolai rendezvények, mint a gólyaavató vagy a ballagás. Emellett további programokkal a közös emlékezést, élményszerzést erősítik. Ennek sikerét jelzi, hogy sok a többgenerációs diák: a szülők szívesen adják gyermekeiket abba az iskolába, amelynek egykori diákjaiként maguk is szép emlékeket őriznek, függetlenül attól, hogy a fővárosból vagy az agglomerációból – például Solymárról vagy Nagykovácsiból – járnak be.

Ugyanakkor a szabad iskolaválasztás és a jelenlegi felvételi rendszer miatt a tanulóknak csupán mintegy tíz százaléka érkezik közvetlenül a kerületből. Ennek ellenére a Szilágyi aktívan kötődik Budavárhoz: a diákok örömmel vesznek részt a kerületszépítő napokon a Tabánban, a Vérmezőn. A hagyományos mezei futóverseny is a Vérmezőn zajlik.

Emellett a közeli Márai Sándor Művelődési Ház is remek külső helyszínként szolgál a rendhagyó órákhoz és kulturális programokhoz, segítve a fiatalokat a hagyományos iskolai keretekből való kilépésben.

A jövőbe tekintve az elkövetkező évtized számos komoly kihívást tartogat az oktatás számára. Az igazgató kiemelte az MI (mesterséges intelligencia) előretörését, amely alapjaiban kérdőjelezi meg például a hagyományos házi feladatok és dolgozatok jellegét, új válaszokat és adaptációt kényszerítve ki az iskolákból. Emellett kiemelt figyelmet érdemel az elöregedő tanártársadalom kérdése – különösen a reál tantárgyak (fizika, kémia, biológia) területén –, valamint a csökkenő gyerekszám problémája. Az intézményi működés jövőjét mindemellett befolyásolják az oktatáspolitikai és jogszabályi változások is, amelyekhez a jövőben is folyamatosan alkalmazkodni kell.

Balogh Roland

Híres diákok

- Lukács Margit (érettségi éve: 1932) – Kossuth-díjas színművésznő, a Nemzet Színésze
- Szőnyi Erzsébet (1938) – Kossuth-díjas zeneszerző, zenetanár
- Divéky Zsuzsa (1944) – operaénekesnő
- Csűrös Karola (1955) – színésznő
- Halász Judit (1960) – színésznő
- Monspart Sarolta (1963) – világbajnok tájékozódási futó, a Nemzet Sportolója
- Várbíró Judit (1965) – Erkel Ferenc-díjas karvezető, énektanár
- Dés Mihály (1968) – író, műfordító, újságíró
- Szurdi Miklós (1969) – színész, rendező, színházigazgató és forgatókönyvíró
- Láng László (1969-ben) – belsőépítész és tervezőművész
- Láng Judit (1970) – építész, belsőépítész
- Csantavéri Júlia (1971) – forgatókönyvíró, filmtörténész
- Saly Noémi (1974) – irodalomtörténész, muzeológus, Budapest díszpolgára
- Schöck Atala (1991) – Liszt Ferenc-díjas operaénekes
- Pelsőczy Réka (1991) – színésznő
- Kucsera Tamás (1994) – filozófus, művészetelméleti szakíró, egyetemi tanár
- Simon Zoltán (2007) – színész
- Bán Bálint (2009) – színész

Az ég felé irányuló tekintet

Ismét kiállításnak adott helyet a budavári Mária Magdolna-torony, ezúttal a középgeneráció három kiemelkedő festőművészének közös tárlata nyílt meg október 8-án. Péterfy Ábel, a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjas művésze, Cseke Szilárd és Kondor Attila Munkácsy-díjas alkotók elvont és realista stílusban ábrázolják a természetet. A tárlat a Napfivér címet kapta, mert a ferences gondolat mentén megtalálhatjuk műveikben a teremtéssel való testvéri közösség érzetét. A kiállítást Sturcz János művészettörténész, a Magyar Képzőművészeti Egyetem tanszékvezető tanára szép számú közönség előtt, alapos műelemzést nyújtva nyitotta meg. Szavai szerint a művészek erősen eltérő felfogásban festenek a természetről. Kondor Attila meditatív, Cseke Szilárd látomásos, Péterfy Ábel rejtetten szimbolikus festményeket készít. Mégis van két közös vonás, mindkettő egyszerre vizuális és szimbolikus jellegű, és egybevág Szent Ferenc szemléletével. Az egyik a felfelé, az égre irányuló tekintet, a másik a fény erőteljes jelenléte, jelképes megjelenítése.

A művészettörténész felidézte a Naphimnusz sorait és beszélt a Magdolna-toronyról, amely a századok alatt megtartatott, a történelem pusztító erői aligha fogtak rajta. Érdekesség, hogy a templom Buda visszafoglalása után a ferencesekhez került, ők is építették újjá.

A közönséget Kardos István, a MáraiKult igazgatója köszöntötte, a zenei kíséretet Gömör Tamás énekes-gitáros nyújtotta. A közönségben a kortárs művészeti szcéna kiemelkedő alkotói és mesterei, valamint kerületünk tanintézményeiből megjelent oktatók is feltűntek. A kiállítás november 9-ig tekinthető meg, november 2-án a művészek tárlatvezetést tartanak.

Fotó: Tóth Tibor

Várnegyed

IDE BUDA 1686

Buda utolsó oszmán pasája

Séta közben a budai Vár történelmi utcáin gyakran elhaladunk olyan emlékek mellett, amelyek az 1686-os visszafoglaló ostrom drámai küzdelmeit őrzik. Az önkormányzati emlékévre tekintettel a ma is látható mementókat mutatjuk be, a sort Buda utolsó oszmán parancsnokának, Abdurrahman Abdi Arnaut pasának a síremlékével kezdjük.

A Városháza mögött, az Anjou-bástya mellett álló egyszerű, de méltóságteljes síremlék egy turbános oszlopfejben végződő kőtábla, amely hűen őrzi a múlt emlékét. Felirata így szól: „A 145 éves török hódoltság utolsó budai helytartója vezir Abdurrahman Abdi Arnaut Pasa e hely közelében esett el 1686 nyárutó hava 2 napján délután életének 70-ik évében. Hős ellenfél volt, békesség vele!”

Fotó: Tóth Tibor

Az albán származású Arnaut pasa neve összefonódott a budai Vár utolsó, reménytelen védelmével. Az 1686 nyarán a Szent Liga seregei által ostrom alá vett városban ő tartotta a lelket a védőkben, és bár a felmentő seregek kudarcot vallottak, a hetvenéves pasa nem hátrált meg. Szeptember 2-án, a végső és mindent eldöntő roham során, karddal a kezében esett el. A felirat zárómondata megható tanúbizonysága annak, hogy az utókor is tisztelettel adózik a bátor, ám végül elbukó oszmán parancsnok emléke előtt.

Ez az ostrom 250. évfordulójára, 1936-ban emelt alkotás nem csupán egy ember síremléke, hanem a történelmi megbékélés és a hősies helytállás szimbóluma is a budai Várban.

-balogh

Ferences eszmeiség a Clarkon

A fények éneke címmel nyílt kiállítás Assisi Szent Ferenc emlékére Molnár C. Pál műveiből a Clark Ádám téren, a Ráth Lépcső Művészeti Galériában. Molnár C. Pál a nagy hatású olasz szerzetes halálának 700. évfordulójára, 1926-ban festette meg nagyalakú képét Szent Ferenc prédikál a madaraknak címmel, amit eredetiben még soha nem láthatott a művészetszerető közönség. A régóta magántulajdonban lévő alkotás idén, Szent Ferenc halálának, tranzitusának (átmenetének) 800. évében először kerül a látogatók elé.

A festőművésznek Szent Ferenc volt a választott védőszentje, így vált állandó témájává. Ferencet jellemzően háromféle ábrázolásban festette meg: madarakkal, a gubbiói farkas társaságában, illetve a stigmák megjelenésének pillanatában. A Ráth Galériában Szent Antalt is láthatjuk, aki a halaknak prédikál, a kép eredetileg egy szárnyas oltár része.

A Ráth Lépcső Galéria visszatérő együttműködője Sipos Endre festő, művészetfilozófus. Legújabb könyve, az Értékérzések stációi című kötet októberi bemutatását összekapcsolta a kiállított művek elemzésével, és Szakrális érzetek jelenléte a festészetben címmel tartott átfogó előadást. Ebben néhány olyan szemelvényt olvasott fel, amely kapcsolódik a ferences eszméhez, miközben a kiállított alkotásokat és Molnár C. Pál ábrázolásmódját állította párhuzamba. A Naphimnusz egyes sorain végighaladva a szöveg mellé helyezett tájképek művészetfilozófiai magyarázatát kereste.

Molnár C. Pál Jégverés Battonyán *(a festő szülőföldje – a szerk.)* című tájképen az ég, a Nap, a Hold és a Föld jelenlétét azok érzelmi hatásaiban vizsgálta. „MCP a természetelvű festészetből indul és átcsap egy misztikus világba, szépen követhető, ahogyan az őselemek átszellemülnek alkotásain. Lírai plasztikus festészet az övé, az itt kiállított egyik természeti képébe plasztikát is illeszt. Ezen a síkból kiemelkedő, kézzelfoghatóvá tett Hold az egyetlen valóság a misztikus környezetben" – magyarázta.

Reprodukció: Tóth Tibor

A december végéig megtekinthető tárlat különlegessége, hogy a plafonra vetítve látható a battonyai templom el nem készült mennyezetfreskója is.

Szilléry Éva

Rozsda Endre kezdeti alkotásai a Várfokban

Rozsda Endre és a Várfok Galéria kapcsolata több évtizedre tekint vissza. Az ötvenes években Párizsban letelepedett festőt itthon csak a rendszerváltozás után kezdték felfedezni, a Műcsarnok 1998-ban szervezett retrospektív tárlatot az akkor hazatérő, nemzetközi hírű művésznek. Egy évre rá a Várfok Galéria önálló kiállítást szentelt neki, a kivételes eseményt Esterházy Péter nyitotta meg. A 20. századi képzőművészet meghatározó alkotója 1999-ben hunyt el, ez volt az utolsó tárlat, amelyen jelen volt. A Várfok Galéria visszatérő módon foglalkozik az életművével, újabb és újabb aspektusok felől vizsgálva pályáját.

Forrás: Várfok Galéria

Rozsda absztrakció és a szürrealizmus határán mozgó, gazdag motívumtárú művészete Párizsban érlelődött, a hatvanas évekre forrott ki igazán. A Várfok Galéria tucatnyi Rozsda Endre-tárlat után most a negyvenes éveket mutatja be a művész kezdeti korszakának grafikáin, festményein keresztül.

A Csendélet szokatlan asztalon című tárlat november 27-ig látható.

-szilléry

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

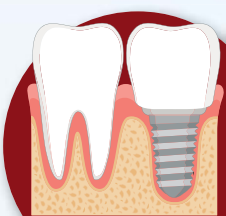
Minden élethelyzetben segít a Budavári Önkormányzat!

GÉPJÁRMŰVEZETŐI ENGEDÉLY MEGSZERZÉSÉNEK TÁMOGATÁSA
az elméleti, a gyakorlati oktatás díjának és a vizsgadíjaknak összege, de legfeljebb 130 000 Ft

FOGSZABÁLYOZÁSI TÁMOGATÁS
a fogszabályozó készülék vételárának megfelelő összeg, de legfeljebb 80 000 Ft

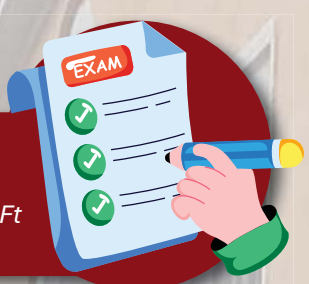
FOGPÓTLÁSI TÁMOGATÁS
a fogpótlás technikai költségeinek megfelelő összeg, de legfeljebb 150 000 Ft

GYÓGYÁSZATI SEGÉDESZKÖZÖK BESZERZÉSÉNEK TÁMOGATÁSA
a gyógyászati segédeszköz(ök) vételárának 50 százaléka, de legfeljebb 80 000 Ft

NYELVTANULÁSI TÁMOGATÁS
nyelvtanfolyam díjának összege, de legfeljebb 80 000 Ft

NYELVVIZSGA-TÁMOGATÁS
a nyelvvizsgadíj összege, de legfeljebb 30 000 Ft

A pályázat keretösszege 60 millió forint.

A támogatáscsomag célja, hogy hozzájáruljon a rászoruló budavári családok, fiatalok, idősek életminőségének javításához, és segítséget nyújtson a mindennapokban.

Bővebb információ: budavar.hu/tenders/budavaritamogatas
Pályázati határidő: 2027. január 31.
A pályázatok érkezési sorrendben, folyamatosan kerülnek elbírálásra a keret kimerüléséig!

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT

A határvonal

Ha valaki végigsétál a Víziváros egyik legforgalmasabb tengelyén, a Fő utcára merőleges Csalogány utcán, ritkán gondol bele, hogy egy apró mozdulattal láthatatlan közigazgatási határt lép át. Ez az utca ugyanis városi mezsgye: északi, páratlan oldala a II., a déli, páros az I. kerülethez tartozik. Ezen a csendesebb és forgalmasabb szakaszokkal váltakozó aszfaltcsíkon járva a helyiek szinte naponta lépnek át egyik kerületből a másikba, miközben nem hagyják el a Vízivárost.

A mai modern lakóházak, üzletek és itt-ott üresen tátongó telkek kavalkádjában nehéz elképzelni, hogy a Csalogány utca egykor Buda kulturális életének egyik legpezsgőbb pontjának számított. Itt (a Shell benzinkút melletti játszótér helyén) nyílt meg ugyanis az 1920-as évek elején a legendás Budai Apolló mozgóképszínház, amelyet Makray Teofil mérnök építtetett saját telkén. A maga 850 fős befogadóképességével ez a hely valóságos palotának számított, ahol a környék polgárai elegáns ruhákban mutatkoztak, hogy részesei legyenek a mozgókép mágiájának. Sajnálatos módon a második világháború pusztításai és az azt kísérő súlyos állagromlás megpecsételte sorsát: 1944 novemberéig működött, majd helyreállítás helyett 1948-ra végleg a földdel tették egyenlővé.

A Csalogány utca azonban nem csupán a két világháború közötti polgári világ emlékét őrzi, hanem évezredes emlékeket is rejt. Az elmúlt évtizedek régészeti feltárásai során az utca mentén – például a 12. és a 26. számú telkek környékén – késő római kori kőládasírok, antik kerámiatöredékek és középkori fazekasműhelyek maradványai bukkantak elő, igazolva, hogy ezen a vidéken már legalább kétezer éve zajlik az élet. De a Csalogány utca őrzi az 1686-os budavári ostrom egyik legvéresebb mementóját is. Az egykori Tanítóképző 1874-ben költözött be a 43. szám alá. Az épület súlyos károkat szenvedett a második világháborúban, ám végül csak 2010-re bontották el, ma egy hatalmas modern lakóház magasodik itt, élelmiszerüzlettel az aljában. Az építés során többek között az 1686-os budai ostrom egyik alkalmi temetőjére bukkantak, ahol katonák és civilek maradványait is feltárták, bár személyazonosságukat nem sikerült megállapítani.

A változó utcakép igazi gyöngyszemeket tartogat. A 26. szám alatti bérházat például 1942-ben építtette a Nagybátony-Ujlaki Rt. Nyugdíjintézete Árkay Bertalan tervei alapján. Az épület lépcsőházának előterét Mattioni Eszter festőművész csodálatos, Almát szedő nő című mozaikja díszíti, amely a Víziváros egyik rejtett művészeti kincse. Nem mellesleg ma e házban üzemel a város egyik remek nápolyi pizzázója. Ha pedig gasztronómia, nem messze tőle, a 20. szám alatt találjuk a Róma Ételbárt, amely hamisítatlan, békebeli rántott húsos, pörköltes kínálatával igazi budai legenda. A helyet 1986-tól 32 éven át alapítója, Sebestyénné Földes Ilona – akit mindenki csak Cica néniként ismer – és férje, Attila vezette. Nagy ijedelmet okoztak a vendégkörnek, mikor 2018-ban bezárt, ám másfél évvel később Cica néni áldásával és engedélyével újranyitott. A konyha megújult, de a receptek és az ízek hűek maradtak a múlthoz.

Körtvéllyesi Csörsz

A Csalogány utca a Kapás utca felől a Málna utca felé nézve, 1931-ben

Forrás: Fortepan/Széman György

ZSIDAI

BUDAVÁRI

CSOKIT VAGY CSALUNK

OKTÓBER 31.

CSOKIT VAGY CSALUNK! – JÁTÉKSZABÁLY

1. 18:00–20:00 – **Készüljetek a kalandra!**
   Kezdjétek az estét egy halloweeni arcfestéssel a Fekete Holló kistermében, és a jelmezeket se felejtsétek otthon!
2. **Indulhat a csokivadászat!**
   Kövessétek a térképen látható útvonalat, járjátok végig éttermeinket, és gyűjtsétek össze az állomásokon rejtőző édességeket!
3. **Irány vissza a Hollóba!**
   A kaland végén találkozzunk újra ott, ahol minden elkezdődött!
   A gyerekeket halloweeni hangulat, a helytálló szülőket pedig pogácsa, forralt bor és meleg tea várja.

Regisztráció

Iskolások ismerkedtek a tájfutással a Tabánban

Időről időre a Tabánba hívja a kerület általános iskolásait Magyarország legeredményesebb tájékozódó futó egyesülete, a Tabáni Spartacus, hogy felkeltse a fiatalok érdeklődését a sportág szépségei iránt. Október elején így a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnáziumból, illetve a Lisznyai Utcai Általános iskolából érkeztek osztályok testnevelő tanáraik vezetésével, hogy kipróbálják, milyen a tájékozódási futás. A diákokra két kihívás is várt: egy pontgyűjtő- és egy mátrixpálya a Tabánban. Ez utóbbi egy olyan képességfejlesztő és népszerűsítő feladat, ahol az ellenőrző pontokat egy szabályos geometriai rácsban helyezik el, és térkép segítségével kell megfelelő sorrendben érinteni a pontokat minél rövidebb idő alatt.

Az I. kerületi tájfutó egyesületnek jelenleg közel 200 tagja van, felük 21 év alatti, de minden korosztály képviselteti magát. A kezdőkkel foglalkozó Dankó-Walthier Edina lapunknak az eseményen arról beszélt, hogy idén

Fotók: Tóth Tibor

is szép számmal érkeztek új fiatalok a csapatba. A tájfutáshoz helyes térképhasználat elsajátítása szükséges, ezért 9-10 éves kor körül lehet elkezdeni. A klubnak három csoportja van – kezdő, közepes és haladó. Az, hogy ki-melyik csapatban van, nem kortól, hanem tudástól és teljesítménytől függ. A haladó csoportba járnak – akár már 14-16 éves kortól – a sportot profi szinten űző versenyzők. Aki hobbi szinten fut, heti 1-3 edzésen vesz részt, a haladók pedig akár heti 7-10 alkalommal edzenek, ők egyedül is futnak. A Tabáni Spartacus SKE még tavaly kötött együttműködési megállapodást a Budavári Önkormányzattal.

-balogh

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT

FELHÍVÁS

Nemzetiségi önkormányzatok közmeghallgatásai

Budavári Szerb Önkormányzat 2026. november 11., szerda, 16 óra
Budavári Német Nemzetiségi Önkormányzat 2026. november 13., péntek, 13 óra
Budavári Görög Nemzetiségi Önkormányzat 2026. november 13., péntek, 14 óra
Budavári Örmény Nemzetiségi Önkormányzat 2026. november 20., péntek, 11 óra

A közmeghallgatások helyszíne: 1014 Budapest, Kapisztrán tér 1., földszint 8.
Információ: +36-1/458-3015
Minden érdeklődőt szeretettel várnak.

A föld titkait faggatják

A hadisírgondozók a harcokban elhunytaknak adják meg a végső tisztességet

A 20. században két világháború és számos hadiesemény színtere volt Magyarország. Bár a cselekmények feltárását és az események rögzítését a történészek elvégezték, a föld a mai napig rejt elesett névtelen hősöket, és így a helyszínekről mesélő történeteket. Ahhoz, hogy többet tudjunk meg a földi maradványokból kinyerhető információkról, a jeltelen sírokról és a kegyeleti teendőkről, felkerestük a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum antropológiai vizsgálóhelyiségét, a csontok és maradványok „tudásközpontját”.

Felkutatjuk a belföldi temetési helyeket, exhumálunk és áttemetjük katonai temetőbe, a Fiumei úti sírkert 52-es hősi parcellájába. Akik most itt vannak az asztalon, ők a szovjet katonai parcellába kerülnek – ad rövid áttekintést Stier Márk, a belföldi hadisírgondozó osztály vezetője.

Az antropológiai vizsgálóban járunk, ahol a polcokon hatalmas szürke zsákokban várakoznak a katonák földi maradványai. Az itt dolgozók fegyverzetismerete és antropológiai tudása révén tárulnak fel a katonasorsok. A csontozaton lévő jelekből ugyanis nem csak a katonák életkorát, de esetenként a halál okát is be tudják azonosítani. A legidősebb áldozat I. világháborúban esett el, de a fő területük a II. világháború. A korábbi időszak a régészek, azaz a Hadirégészeti Osztály és a megyei múzeumok szakterülete.

A történeti információk alapján az előre tervezett feltárások mellett – ami lehet lezárt temetőből, jeltelen sírból, erdőből, szántóföldről és akár a Dunából is – számos eseti feltárást is végeznek. Az ország különböző pontjairól, de Budapest ostroma miatt a fővárosból is nagyon sok ilyen bejelentést kapnak múzeumok régészeitől, rendőrségtől, tűzszerészektől, mélyépítőktől, fémdetektoros keresőktől. Az I. kerületben is számos alkalommal megfordultak már.

Fotók: Tóth Tibor

Kinek a katonája?

Az azonosítást segíti az prekoncepció, illetve a sírmelléklet, ami többnyire egyenruhára, fegyverzetre utaló egyéb maradványt jelent. A II. világháborús magyar katonai dögcédula egy alumínium tok, amiben egy négyzethálós lemezen lyukasztásokkal jelölték meg a származási települést, a születési idejét, illetve az anyakönyvi adatok sorszámát.

Látogatásunkkor az asztalon a beérkezett csontozati leletanyagot válogatják szét, anatómiai helyükre illesztve a darabokat, hogy a végén kiadjon egy csontvázat, történetesen két-, a szovjet hadsereghez tartozó katonát. A haderőt ugyanis 95 százalékos pontossággal meg tudják határozni. A közelmúltban a Dunából előkerült motorkerékpár mellett például két német katona maradványait azonosították.

Az 1945 februári kitörés áldozatainak kapcsán Stier Márk megjegyzi, hogy a megjelent történészi munkák számadatai helyenként ellentmondanak egymásnak, nem lehet tudni, hogy hányan haltak meg a kitöréskor, hányan kerültek fogságba, és utána – Magyarországon vagy külföldön – esetleg egy hadifogoly-tábor temetőjébe. Szóval e területen elég nagy fehér foltok vannak még. Annyi biztos, hogy még ma is nagy számban találnak hevenyészett sírokat. Az országban bárhol lehetnek, és a tapasztalatok szerint ezekre bárki rá is bukkanhat. Ilyenkor a rendőrségre kell bejelentést tenni. Az egyenruhások orvosszakértője még a helyszínen megállapítja, hogy a maradvány jelenkori bűnesetből származik-e. Ha nem, akkor jönnek a belföldi hadisírgondozó osztály munkatársai, akik már a korabeli harci tevékenység előzetes ismeretanyagával érkeznek. Komplikálja a helyze-

tet a rátemetés. A Széll Kálmán térnél például találtak olyan II. világháborús katonát, aki egy kora újkori török temető felett feküdt.

Azonosítás

Az előzetes feltevésünkkel szemben a katona korára nem a fogazatból, hanem a szeméremcsont felszíni kopásából tudnak legpontosabban következtetni, de ugyanezt vizsgálják a kulcscsont mediális végének felszínén is. A fogak – meglepő módon – inkább a haderőre utalhatnak. Mint kiderült, a németeknek kötelező fogászati vizsgálaton kellett részt venniük, odafigyeltek arra, hogy rendben legyen a fogsoruk. A magyaroknál ez már esetleges volt, nagy szórást mutatott a tanyavilágból érkező bakák, illetve a fővárosi, nagyvárosi fiatalok mentén.

Az antropológiai laborban két asztalon folyik a munka, egy-egy katona teljes dokumentációja nagyjából egy hét alatt készül el, mivel a kollégák közben terepen is dolgoznak. Ugyanakkor idén már 187 katona földi maradványát exhumálták, melyből 163 magyar volt, 13 német, a többi katona pedig a szovjet haderőhöz tartozott, illetve két esetben nem sikerült eldönteni a származást.

Fegyverek, sapkagombok

Egy másik helyiségbe benézve, mondhatni katonás rendben fekszenek a földön a feltárások során talált kiegészítők: zömében gyalogsági fegyverek, egy géppuska, golyószórók, egy csövének íves meghajlításával hatástalanított ismétlőpuska, illetve sisakok, kulacsok, egy gázmaszk szűrőbetétje, egy motorosszemüveg és rengeteg apró gomb. Egyiken sarló-kalapács és a vöröscsillag, a másikon a koronás magyar címer. Ezeket nem érdemes restaurálni, rengeteg van belőlük a múzeumokban.

Leletanyag szempontjából az I. kerület igen gazdag, ide szinte minden évben eljönnek a hadisírgondozók. Tavaly különösen nagy sajtóvisszhangot kapott a Magyar Nemzeti Levéltár udvarán egy bombatölcsérbe anno eltemetett, a levéltár romjainak kőtömbjeivel lefedett hét – mint kiderült – német katona exhumálása. Ebben a feltárásban egyébként a Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge (a Német Háborús Sírokat Gondozó Népi Szövetség) partnereként vettek részt a magyar hadisírgondozó szakemberek. A maradványok ez esetben a budaörsi német-magyar katonai temetőbe kerültek.

A protokoll szerint évente egyszer, novemberben, katonai tiszteletadás mellett, de egyszerre százas nagyságrendben temetnek. Hozzátartozók ritkán állnak a sír körül, csak abban az esetben, ha egy-egy meghalt katonát sikerül mégis név szerint beazonosítani. Stier Márk azonban hangsúlyozza, hogy DNS-vizsgálatokat nem végeznek, ugyanakkor minden katona földi maradványaiból vesznek ilyen mintát, (vagyis eltesznek két sérülésmentes hátsó fogat).

Nem szokványos harci eseményre utal egy praxisukba került ezredes esete. Az antropológiai vizsgálóba került eddigi legmagasabb rangú katona abból a szempontból különlegesség, hogy magyarországi harctéren magyar főtiszt még a II. világháborúban is ritkán esett el.

Ambrus Balázs

Az elmúlt időszak jelentősebb I. kerületi leletei

2025 A Magyar Nemzeti Levéltár Bécsi kapu téri épületének udvarán hét német katona maradványai kerültek elő egy bombatölcsérből.
2016 Csalogány utca: egy magyar katona, mellette több polgári személy, valamint egy postatiszt maradványai,
2015 a Karmelita udvarból egy magyar katona maradványai,
2014 Dísz tér, két német katona maradványai egy építkezési ásógödörből,
illetve a Várkert Bazár építésekor 12 fő német és magyar katona maradványai kerültek felszínre egy tömegsírból.

Tabán mozi

I. KERÜLETI POLGÁROKNAK 50% KEDVEZMÉNY
50%
BUDAVÁR

VÁRHATÓ FILMEK A TABÁN MOZIBAN:

HELYÁR: 3200 FT | KEDVEZMÉNYES JEGY: DIÁK, 60 ÉV FELETT 2400 FT |
KEDVEZMÉNYES NAP - HÉTFŐ: 2350 FT | AJÁNDÉKJEGY 3400 FT

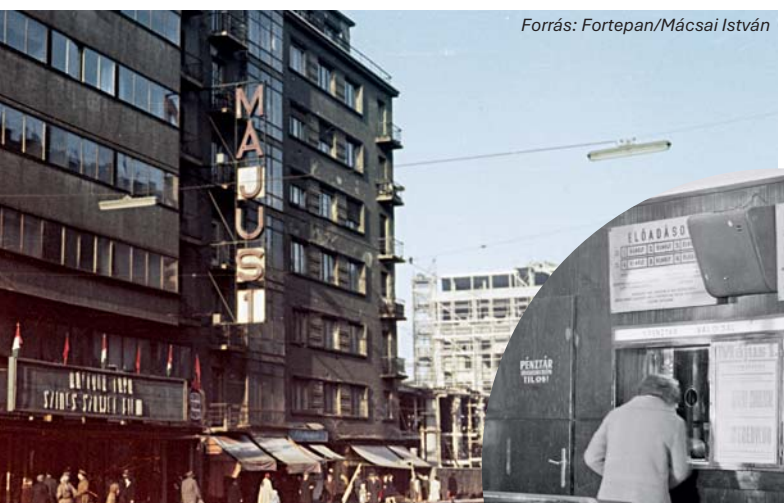
tabanartmozi.hu | facebook.com/tabanartmozi | I. Krisztina körút 87-89.

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT

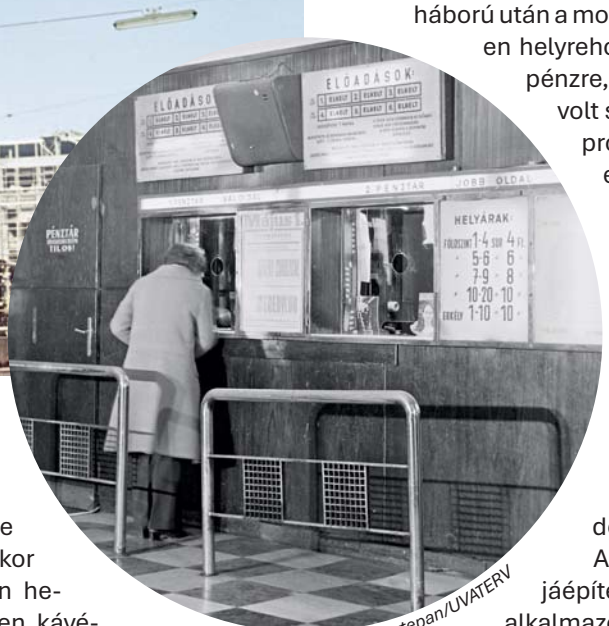
Korhatár nélkül megtekinthető | Hat éven aluliak számára nem ajánlott | Tizenkét éven aluliak számára nem ajánlott | Tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott | Tizennyolc éven aluliak számára nem ajánlott | Kizárólag felnőttek számára ajánlott

A mozi, amit a budaiak építettek újjá

Forrás: Fortepan/FŐFOTÓ

Forrás: Fortepan/Mácsai István

Forrás: Fortepan/UVATERV

Ahogy a 20. század első felében egyre népszerűbbé vált a mozi, úgy épült egyre több filmszínház. Ugyanakkor az „épült” szó nem teljesen helyénvaló, hiszen többségében kávéházakat, üzlethelyiségeket alakítottak át filmvetítésre alkalmas termekké. Ezért is számított különlegességnek a Kozma Lajos tervei alapján 1936-ban megépített Átrium-ház. A Margit körút 55. szám alatt álló épület alsó két szintjén kapott helyet a kifejezetten vetítésre tervezett filmszínház. A korszak modern hangosfilmjének igényeihez tervezték, különös figyelmet fordítva az akusztikára, a szellőzésre és a 770 (!) férőhelyes nézőtér kialakítására.

A második világháború utolsó éveiben több bombatalálat is érte az házat, amely súlyosan megrongálódott. A háború után a mozit nem lehetett olyan egyszerűen helyrehozni, hiszen a helyreállításához pénzre, anyagra és sok-sok munkára volt szükség. Emiatt 1946-ban megpróbálták bevonni a helyieket, és ez a felirat került fel a mozi romos homlokzatára: „Budaiak! Hozzatok egy téglát az épülő Átriumba! A ti mozitok!” A felhívást szó szerint is lehetett venni. Voltak, akik téglát vittek az építkezéshez, mások pedig pénzzel segítettek. Helyi lakosok, művészek és környékbeli munkások is bekapcsolódtak ebbe a szép kezdeményezésbe.

A munka gyorsan haladt, az újjáépítés során az akkoriban gyakran alkalmazott rohammunkával igyekeztek minél hamarabb újra működőképessé tenni a filmszínházat. A gyorsaságnak azonban ára volt, és az eredeti építészeti megoldások helyreállítására ekkor még kevés figyelem jutott.

1947 márciusában nyitott újra a mozi, amelynek ünnepi díszbemutatóját színes programok kísérték, a rendezvényt pedig a Teherán című brit–olasz film vetítése zárta. A film a háború idejére kalauzolta vissza a nézőket, Budapest helyett Teheránba, ahol egy brit hírszerző tiszt az amerikai elnök elleni merénylet tervére bukkan, miközben megpróbálja megtalálni egykori szerelmét, egy orosz balerinát.

Ezután negyven évig Május 1. néven működött a mozi, az 1990-es években pedig visszakeresztelték Átriumra. Ezen a néven működött egészen 2001-es bezárásáig. Az épület története azonban itt sem ért véget. 2012-ben Átrium Film-Színház néven újra megnyílt, ezúttal már elsősorban színházként. Az Átrium története azt is megmutatja, hogy a budaiak számára mindig fontosak a környék kulturális találkozópontjai. ***(x)***

Nem hagyjuk a mozgóképet!

Hasonló közösségi összefogás segített a Tabán mozi újranyitásában is. Amikor a hely 2014 elején bizonytalan időre bezárt, a „Mentsük meg a Tabán Mozit!” mozgalomnak köszönhetően hamar a helyiek szívügyévé vált az újranyitása. Az önkormányzat támogatásával még ugyanazon év tavaszán újra megnyílt, és azóta is várja a nézőket a Krisztinaváros egyik különleges hangulatú mozijaként.

A szonográfia ezer arca

Megváltozott a menstruációd? Visszatérő alhasi fájdalmat vagy nyomásérzést tapasztalsz? A szonográfia nem csak a babavárás idején lehet fontos: az ultrahang a női egészség számos kérdésében segítheti a kivizsgálást.

Amikor felborul a megszokott ritmus

Kimaradó vérzés, rendszertelen ciklus vagy szokatlanul erős menstruáció esetén érdemes nőgyógyászhoz fordulni. A kivizsgálás részeként végzett ultrahang képet adhat a méh, a méhnyálkahártya és a petefészkek állapotáról, segítve a panaszok hátterének tisztázását.

Miómák és ciszták: a követés is számít

A méh izomzatából kiinduló, jóindulatú miómák erős vérzést, alhasi fájdalmat, nyomásérzést okozhatnak, de tünetmentesek is lehetnek. A petefészekciszták gyakran véletlenül derülnek ki és akár fiatalabb korban is kialakulhatnak. Az ultrahang segíthet az elváltozások méretének, elhelyezkedésének, szerkezetének megítélésében, a kontrollvizsgálatok pedig a változásaik követésében.

Babaváráskor is túlmutat a genetikai szűrésen

A várandóssági ultrahang a baba növekedésének, fejlődésének, fekvésének és a magzatvíz mennyiségének ellenőrzésében is szerepet kaphat. A vizsgálatok időzítéséről a gondozást végző szakemberrel érdemes egyeztetni. A tested jelzései figyelmet érdemelnek. A megfelelő ultrahangvizsgálat fontos lépés lehet a válaszok felé.

(x)

PREMIUM MEDICAL

Szakértő figyelem a női egészségért.

A Whitelab Premium Medicalnál korszerű ultrahang-diagnosztikával, tapasztalt szakemberekkel és személyre szabott figyelemmel várunk.

- nőgyógyászati ultrahang
- emlőultrahang
- várandóssági ultrahangvizsgálatok
- nyugodt környezet, ahol a kérdéseidre is jut időt

Diszkrét környezet, szakértelem, személyes figyelem.

Foglalj időpontot telefonon, és tegyél egy lépést az egészségedért!

+36 1 808 9890 / +36 70 198 4012
ugyfelszolgalat@whitelab.hu
1013 Budapest, Roham utca 3.

Becsüljük meg az avart, védjük a talajt!

Sokszor látni hulladékgyűjtő zsákba gyűjtött faleveleket a házak előtt. De nem biztos, hogy ez a legjobb helye az életét befejező falevélnek. Jótanácsok kerttulajdonosok számára.

Az idei év minden téren rendkívüli volt. Súlyos aszály pusztít az országban. Idén Budapesten alig 200 mm csapadék hullott, ami a sok éves átlag alatt van éppen a fele csak. Idei nyáron kétszer is megdőlt a melegrekord, legutóbb éppen augusztus 5-én, 43 Celsius fokkal. Az öntözetlen felületek teljesen kiszáradtak és az őszi várva várt csapadék sem érkezett meg ezidáig. A szemléletváltozás elkerülhetetlen a kiskertekben is. Ne zsákoljuk be a levelet és ne vitessük el! A kertben a cserjék és a fák alá terítsük el inkább. A tél folyamán a levelek összeesnek és elindul a komposztálódási folyamat. A helyben hagyott levél tápanyagként szolgál a növények számára és védi a talajt kiszáradástól illetve a sünöknek téli menedékként szolgál. Igazi kincs, becsüljük meg!

Fontos, hogy ha tehetjük, locsoljunk is a kertben. Az örökzöldek folyamatosan párologtatnak és vesznek fel tápanyagot, ezért különösen fontos, hogy gondoskodjunk a vízutánpótlásról. Az idei nyáron sok örökzöld fenyő száradt ki. Ezért a fapótlásról sem feledkezzünk meg. Az őszi faültetés optimálisabb mint a tavaszi, a téli csapadék reményében ugyanis a fák eredési esélye nagyobb. A szobanövényeket viszont vigyük vissza a lakásba, a hajnali 5-6 °C-ban megfázhatnak. A muskálikat még nyugdotan hagyjuk kint.

Zakar András,
Budavár főkertésze

Virágágyás-frissítés

Októberben több mint 20 ezer növényt, köztük 10 ezer tő árvácskát ültetett el az önkormányzat kerületszerte. A különböző színű virágok elültetésével párhuzamosan tulipánhagymák is kerültek a földbe. Ezért amikor tavasszal az árvácskák virágzása véget ér, fokozatosan a tulipánok veszik át a főszerepet, újabb színekkel gazdagítva a kerület köztereit. Így ugyanazok a virágágyások több évszakban is megújulnak.

A HALOTTETETÉSTŐL A HALLOWEENIG

Csanádi Viktor Holló hiedelemkutató előadása

NOVEMBER 3., KEDD 18.00

MÁRAI SÁNDOR MŰVELŐDÉSI HÁZ

Belépőjegy: 2000 Ft
Kedvezményes jegy
I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

Előadó: Dr. Csanádi Viktor Holló hiedelemkutató, missziós lelkész, a Népi Hiedelmek Múzeumának megbízott intézményvezetője.

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT

Budavári Közösségi Nonprofit Kft.

·MÁRAIKULT·

A megfejtés az 1956-os forradalom és szabadságharc egyik jelszava

1. MINDEN MÁST MEGELŐZŐ		TALPALÁVALÓ / VETERÁN LABDARÚGÓ (ZOLTÁN)		REJTŐ JENŐ EGYIK HŐSE / KICSIT TÁPLÁLJA!		A TÁRGY RAGJA / A BALIN HAL NÉPIES NEVE		KÖZSÉG SOMOGY MEGYÉBEN / BÁJ, KEDVESSÉG		KETTŐS BETŰ	BÁLNA / PULYKAMÉREG		MEGLEPETT EMBER MONDJA / RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, RÖVIDEN	
							EGYNYÁRI, LÁGYSZÁRÚ NÖVÉNY / A TÖBBES SZÁM JELE							☺
2. EGYKORI REGÉNYTÁR														
				RÓMAI 50 / A MÚLT IDŐ JELE		TŐKE UTÁN FIZETIK	ODA IS, VISSZA IS IGEKÖTŐ / A MOHAMEDÁNOK ISTENE			A HIDROGÉN VEGYJELE / PÓLÓ HANGZÓI		MÓDOSÍTOTT ZENEI HANG	ÉSZAK, RÖVIDEN / ZSIDÓ VALLÁSI TANÍTÓ	
A PROTAKTÍNIUM VEGYJELE			A MAGYAR KÁRTYA EGYIK LAPJA / MADÁRIJESZTŐ SZÓ								PÁRATLAN CERUZA! / HATÁROZÓRAG			
AZ O PÁRJA / TÉSZTÁS ÉTEL		MAGYAR AUTÓJEL / LAO-CE IZMUSA!		SKÓCIAI VIDÉK / KÖTŐSZÓ										TELEFON, RÖVIDEN
					EMELEM! / KUTATNI KEZD!				ALÉL EGYNEMŰ BETŰI	KÉP KERETE!	SBT / PÁRATLAN ÉVES!			
A MADARAK KIRÁLYA				NÉMET BETŰ / AZ ÚT JELE A FIZIKÁBAN				**3.** A NITROGÉN VEGYJELE						
☺												OLASZ NÉVELŐ		

BUDAI VÁR — GELLÉRTHEGY — KRISZTINAVÁROS — TABÁN — VÍZIVÁROS

VÁRNEGYED

A BUDAPEST I. KERÜLET
BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Kiadó: Budavári Közösségi Nonprofit Kft.
1013 Budapest, Krisztina tér 1.
Szerkesztőség: 1016 Budapest, Krisztina krt. 73.
Telefon: +36-20/433-8222
Írjon nekünk: info@varnegyed.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@varnegyed.hu
ISSN 2060-6303
Főszerkesztő: Kuthi Áron
Munkatársak: Ambrus Balázs, Balogh Roland, Szilléry Éva
Fotó: Hábel Sára, Rényei Erna, Tóth Tibor, Vadnai Szabolcs
Címlapfotó: Vadnai Szabolcs
Arculat: Tóth Andrej
Nyomdai előkészítés: Crood Comp
Nyomda: HVG Kiadó Zrt.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!
Minden jog fenntartva! A lapban megjelenő fizetett hirdetések valóságtartalmáért felelősséget nem vállalunk!
Megjelenik 16 500 példányban.

APRÓHIRDETÉS

Megbízható, leinformálható hölgy vállal takarítást, ablaktisztítást. Kérem hívjon bizalommal! Sarkadi Mária +36-20/405-5511

Eltartási szerződést kötne egészségügyi képesítéssel/ házi betegápoló – gondozó tapasztalattal, referenciával rendelkező megbízható hölgy. Kérem hívjon bizalommal, Sarkadi Mária +36-20/405-5511

Apróhirdetési információk: hirdetes@varnegyed.hu

Változik a Posta nyitvatartása!

A Budapest 15. Postapartner (Batthyány utca 1.) november 1-től új nyitvatartással működik.

Hétfő: 8.00-18.00
Kedd, szerda, csütörtök: 8.00-16.00
Péntek: 8-15.00

Posta

Budavári kulturális ajánló

2026. október 28. – 2026. november 10.

Jegyek minden programra a **www.maraikult.hu** oldalon és az alábbi intézményekben **a program előtt egy órával**, és pénztári nyitvatartási időben kaphatók.
Jegypénztár: 1016 Budapest, Krisztina körút 73.
Nyitvatartás hétfőtől csütörtökig 10.00-17.00, pénteken 10.00-15.00 óráig.
Jókai Anna Szalon: szerdánként 10.00-18.00 óráig.
I. kerületi lakosok a megjelölt programokra kedvezményes jegyet válthatnak.
Rendezvényeinken kép- és hangfelvétel készülhet, melyet weboldalunkon és közösségimédia-felületeinken felhasználhatunk. A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

Márai Sándor Művelődési Ház

1013 Budapest, Krisztina tér 1.
Nyitvatartás:
hétfő-péntek: 9.00-21.00,
továbbá az aktuális programokhoz igazodóan

OKTÓBER 30., PÉNTEK, 14.00

Sanzon meg minden más
– Orbán Bori és Pánczél Kristóf koncertje
Szeretet Klub
Orbán Bori és Pánczél Kristóf közös zenei munkája az Etűd Konzervatóriumban kezdődött. Műsorukban francia és magyar sanzonok, valamint régi olasz slágerek hangzanak el.
A program zártkörű, belépés kizárólag a Szeretet Klub tagjai számára lehetséges.
Klubtagsággal kapcsolatos információ és regisztráció: keller.balazs@maraikult.hu

NOVEMBER 3., KEDD, 18.00

A halottetetéstől a Halloweenig
– Csanádi Viktor Holló hiedelemkutató előadása
A halál életünk egyik legtermészetesebb, mégis gyakran tabuként kezelt területe, amelyhez számos népszokás, hiedelem és tévhit kapcsolódik. Az előadás a kulturális antropológia, a néprajz és a hittudomány szemszögéből, közérthető formában vizsgálja a haldokláshoz, az elmúlás pillanatához és a halál utáni léthez kötődő hagyományokat.
Belépőjegy: 2000 Ft
Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

NOVEMBER 6., PÉNTEK, 14.00

A Trio Flauticello Kamaraegyüttes koncertje
Szeretet Klub
A Trio Flauticello 2020-ban a Magyar Állami Operaház szólistáiból alakult. A három muzsikust közel harmincéves közös munka köti össze, kamarazenei együttesként pedig megalakulásuk óta számos koncerten léptek fel. Repertoárjuk a barokk zenétől a kortárs művekig ível, de könnyűzenei darabok és filmzenék saját átiratai is helyet kapnak műsoraikban.
Vargáné Menyhárt Zsuzsánna (fuvola)
Gjorgjevic Dóra (fuvola)
Boldoghy Kummert Péter (cselló)
A program zártkörű, belépés kizárólag a Szeretet Klub tagjai számára lehetséges.
Klubtagsággal kapcsolatos információ és regisztráció: keller.balazs@maraikult.hu

Csanádi Viktor Holló hiedelemkutató

NOVEMBER 6., PÉNTEK, 18.00

Kintsugi workshop
A kintsugi a tökéletlenség szépségét hirdeti: a töréseket nem eltünteti, hanem arannyal emeli ki, elfogadva és tisztelve a tárgy múltját és történetét. A résztvevők a kintsugi szellemiségében készíthetnek egyedi alkotásokat, amelyek személyes ajándékként különleges jelentést hordozhatnak. A foglalkozást **Kollerits Eliza** pszichológus, művészetterapeuta vezeti.
A workshop 16 éves kortól ajánlott.
Belépőjegy: 10 000 Ft

Saly Noémi Budapest-történész Hieronymi Károly alakját idézi fel

NOVEMBER 10., KEDD, 18.00
Híres szomszédaink: Hieronymi Károly, a dunai rakpartok atyja
Helytörténet helyben Saly Noémival
A helytörténeti sorozat előadásának főszereplője a dunai rakpartok atyjaként is emlegetett Hieronymi Károly (1836–1911). Nevéhez a vasút reformja, az állami anyakönyvezés bevezetése és számos jelentős vízügyi beruházás fűződik. Pályafutása során több magas állami tisztséget töltött be, két alkalommal miniszterként is szolgált. Ismerjék meg közelebbről a Döbrentei utca egykori lakójának életét!
Belépőjegy: 1500 Ft
Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1500 Ft

NOVEMBER 7., SZOMBAT, 11.00
Kockavarázs
– a Békéscsabai Napsugár Bábszínház előadása
Babaszínház
Végy egy nagy bűvös kockát, rejts el benne dolgokat, s ami onnan kikerül, az már nem lesz ugyanaz. Építhetünk, formálhatunk, csak a képzelet szab határt... Csodák történnek zenével kísérve. Ez a Kockavarázs!
Játssza: **Biró Gyula,** zene: **Rákóczi Antal,**
tervező: **L. Deák Réka,** rendező: **Csortán Zsóka**
Belépőjegy: 2000 Ft
Kedvezményes jegy gyerekeknek és I. kerületieknek: 1000 Ft
A belépés 3 éves kor alatt ingyenes.

Virág Benedek Ház

OKTÓBER 29., CSÜTÖRTÖK, 18.00
Egy budai polgár története
– Tárlatvezetés Mészáros Tibor kurátorral
A tárlatvezetés során az érdeklődők közelebbről is megismerhetik Márai budai éveinek helyszíneit és mindennapjait, valamint azokat a személyes történeteket és különleges tárgyakat, amelyek az író életét és gondolkodását formálták. A kurátor segítségével a kiállítás kulisszatitkai is feltárulnak, miközben a bemutatott dokumentumok és relikviák mögött megbújó történetek is megelevenednek.
Előadó: **Mészáros Tibor** irodalomtörténész

1013 Budapest,
Döbrentei utca 9.
Nyitvatartás: az épület a programok kezdete előtt egy órával nyit és a befejezése után egy órával zár.

Belépőjegy: 2000 Ft
Kedvezményes jegy gyerekeknek és I. kerületieknek: 1000 Ft
Belépőjegy a helyszínen: 3000 Ft

Vízivárosi Klub

OKTÓBER 28., SZERDA, 18.00
A papírdíszítés művészete – Ebru workshop
Az ebru, a török márványfestés hagyományos technikája során a víz felszínére festékkel készített mintákat papíron jelenítenek meg. Törökországban ez a művészet a 15. században élte fénykorát, Európában pedig a 17. században vált népszerűvé, elsősorban a könyvkötők körében. A foglalkozáson hagyományos alapanyagokkal és eszközökkel készülnek az alkotások: a földfestékekhez marhaepét használunk, az ecseteket pedig rózsaszárból és lószőrből készítjük. Két tepsiben dolgozva minden résztvevő három A3-as képet készíthet.
Belépőjegy: 11 900 Ft

1015 Budapest,
Batthyány utca 26.
Nyitvatartás:
hétfő, szerda, péntek
9.00-16.00 között, továbbá
a programokhoz igazodva.

Jókai Anna Szalon

Szűcs Péter

1011 Budapest, Iskola utca 28.
Nyitvatartás:
szerda 10.00-18.00,
továbbá az aktuális
programokhoz igazodóan.

JÓKAI ANNA
· SZALON ·

NOVEMBER 10., KEDD, 17.00

Lovász Irén dalolóköre

A nyitott dalkör havonta egy alkalommal vár mindenkit, aki szeretné megtapasztalni a közös éneklés örömét és közösségteremtő, feltöltő erejét. Az együtt töltött alkalmak a testi-lelki harmónia megőrzését is szolgálják, miközben új dalokat tanulhatnak és ismerős dallamokat énekelhetnek a résztvevők. A foglalkozást **Lovász Irén** Kossuth-díjas népdalénekes és néprajzkutató vezeti.

Az eseményre a belépés ingyenes,
de regisztrációhoz kötött: info@budaipolgarikozosseg.hu

OKTÓBER 29., CSÜTÖRTÖK, 10.30

Őszi színek és illatok verscsokorba szedve

Irka kör

Az Irka kör októberi előadásán közönségünk magyar költők őszi verseiből hallgathat meg összeállítást.

A belépés díjtalan.

OKTÓBER 29., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Utazás Portugáliába

PetersPlanet Könyvklub

Ezúttal Portugáliába kalauzolja a közönséget José Saramago Nobel-díjas portugál író Minden egyes név című regénye. A klub vezetője és moderátora: **Szűcs Péter** utazó, újságíró, író. Az est vendége: **Pál Ferenc** professzor, a regény és Saramago számos művének magyar fordítója.

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

NOVEMBER 6., PÉNTEK, 18.00

Malko 30 – Harminc éves a Malko Teatro

Jubileumi koncert

A Malko 30 a magyarországi bolgár színház, a Malko Teatro megalakulásának 30. évfordulójára készült zenés produkció. A műsorban bolgár és magyar dalok, régi és mai slágerek, valamint Theodosii Szpaszov, Milcso Leviev és Kurt Weill emlékezetes jazzkompozíciói, továbbá Marlene Dietrich szívbe markoló dalai hangzanak el. A zenei összeállítást kortárs bolgár írók sorai szövik át. Az előadás a Budavári Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében valósul meg.

Közreműködik: **Hadzsikosztova Gabriella , Simon Attila, Weisz Gábor, Gyányi Tamás**

Rendező: **C. Nagy István**

Az eseményre a belépés ingyenes,
de regisztrációhoz kötött: maraikult.hu

NOVEMBER 10., KEDD, 18.00

Mondj Te is egy verset!

Egy fiatalos, verskedvelő közösség, ahol mindenki megoszthatja kedvenc költeményét, vagy egyszerűen csak örömét lelheti a közös versélményben. Ezúttal **Dsida Jenő** versei kerülnek a középpontba. Várjuk mindazokat, akik szívesen csatlakoznának a közös felolvasáshoz és beszélgetéshez.

Az eseményre a belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Regisztráció: info@budaipolgarikozosseg.hu

Malko 30

Tér-Kép Galéria

OKTÓBER 28., SZERDA, 18.00
Belső Napom – Markolt Sebestyén egyéni kiállítása
„Ami kint, az van bent. Ami bent, azt látom kint. Belső vándorutam minden napja az első, az utolsó, és az örök is egyben. Rajtam süt át, így egy lehetek az imádott belső fény forrásával, de én vagyok az is, – bennem nyilvánul meg – mindaz, amit bevilágít, amire ebben a barlangban az árnyékok vetülnek. És aki mindezt nézi, és másoknak is próbálja megmutatni, az is lehetek most egy kicsit.” ***(Markolt Sebestyén)***
A kiállítást megnyitja: **Dr. habil. Sturcz János** PhD, a Magyar Képzőművészeti Egyetem tanára
A kiállítás megtekinthető: október 29. – december 4.
A belépés ingyenes.

1016 Budapest,
Krisztina körút 83-85.
Nyitvatartás:
csütörtök, péntek:
14.00-18.00,
szombat: 10.00-14.00

Várnegyed Galéria

OKTÓBER 30., PÉNTEK, 17.00
KÉP-ÍRÁS-SZÖVET
– Kerekasztal-beszélgetés a kortárs grafikáról
A beszélgetés a kortárs grafika helyzetét, aktuális kérdéseit és lehetőségeit járja körül. A résztvevők az alkotói gyakorlatok mellett az alkotási helyszínek és műhelyek szerepéről, a grafikai technikák változásáról, valamint a műfaj kortárs művészetben betöltött helyéről is beszélgetnek.
Résztvevők: **Oberfrank Luca, Schell Réka, Csontó Lajos, Szőnyi Krisztina**
Moderátor: **Jónás Péter**
A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:
maraikult.hu

1015 Budapest,
Batthyány utca 67.
Nyitvatartás:
csütörtök, péntek:
14.00-18.00,
szombat: 10.00-14.00.

Önkormányzati programok

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT

NOVEMBER 2., HÉTFŐ, 18.00
Napfivér – Kondor Attila, Cseke Szilárd és Péterfy Ábel kiállítása
Tárlatvezetés
Felemelő műemléki környezetben, a budavári Magdolna-toronyban, a középgeneráció három kiemelkedő kortárs képzőművészének tárlata nyílt meg október 8-án. **Cseke Szilárd** és **Kondor Attila** Munkácsy-díjas alkotók, **Péterfy Ábel,** a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjas festőművésze a szent hely ihlette alkotásaival töltötte meg a Magdolna-torony két alsó termét és folyosójának falait. Hétfőn, amikor a múzeumok és galériák zárva tartanak, a kiállító művészek 18 órától tárlatvezetést tartanak a toronyban. Az együttléten alkalmunk nyílik megismerkedni a különböző festői látásmódokkal, a különleges tér ihlette alkotásokkal és magukkal a művészekkel.
Helyszín: **Mária Magdolna-torony**
(1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.)
A belépés ingyenes.

Őszi tárlatok

Márai Sándor Emlékkiállítás

„Budára költöztem”

Helyszín: Virág Benedek Ház
1013 Budapest, Döbrentei utca 9.
Nyitvatartás:
csütörtök-vasárnap: 10.00-18.00
Belépőjegy: 1400 Ft
Kedvezményes belépőjegy*: 700 Ft
Családi belépőjegy (2 felnőtt és gyermekei részére): 2200 Ft

Belső Napom

Markolt Sebestyén egyéni kiállítása

Helyszín: Tér-Kép Galéria
1016 Budapest, Krisztina körút. 83-85.
Nyitvatartás:
csütörtök-péntek: 14.00-18.00
szombat: 10.00-14.00
Megtekinthető:
október 29.–december 4.
A belépés ingyenes.

Kép-Írás-Szövet

„Lehetséges világok”
kortárs magyar grafikai kiállítás-sorozat

Helyszín: Várnegyed Galéria
1015 Budapest, Batthyány utca 67.
Nyitvatartás:
csütörtök-péntek: 14.00-18.00
szombat: 10.00-14.00
Megtekinthető:
október 16.–november 5.
A belépés ingyenes.

Emberi történetek

„Lehetséges világok”
kortárs magyar grafikai kiállítás-sorozat

Helyszín: Várnegyed Galéria
1015 Budapest, Batthyány utca 67.
Nyitvatartás:
csütörtök-péntek: 14.00-18.00
szombat: 10.00-14.00
Megtekinthető:
november 21.–december 1.
A belépés ingyenes.

Napfivér

Kondor Attila, Cseke Szilárd és Péterfy Ábel kiállítása

Helyszín: Mária Magdolna-torony
1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.
Nyitvatartás:
hétfő-vasárnap 9.00-19.00
Megtekinthető:
október 9.–november 9.
A belépés ingyenes.

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT
Budavári Közösségi Nonprofit Kft.
VIRÁG BENEDEK HÁZ
VÁRNEGYED GALÉRIA
KÉP IRÓ GALÉRIA

*A kedvezmény részletei a maraikult.hu oldalon olvashatók.

BUDAVÁRI KEDVEZMÉNYES ALMAVÁSÁR

NOVEMBER 8., VASÁRNAP
13.00-16.00

Egy vászontáska friss, magyar alma

500 Ft

REGISZTRÁCIÓ SZÜKSÉGES:
www.regisztracio.budavar.hu

AZ ALMAVÁSÁR HELYSZÍNEI:

Kapisztrán tér
(1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.)

Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpont
(1016 Budapest, Czakó utca 2-4.)

I. kerületi lakcím igazolása szükséges.
Lakosonként egy vászontáska
(kb. 2,5-3 kg) alma vásárolható 500 Ft-ért.

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT